

marzec-kwiecień 2014

nr 2/2014 (82)

ISSN 1642-6797

Gazeta UNIWERSYTECKA

pracowników i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego

TEMAT
NUMERU >>

**STARE I NOWE W JĘZYKU POLSKIM
PROF. JAN MIODEK ZE STUDENTAMI UR - VII TYDZIEŃ POLONISTÓW**

W NUMERZE:

**SZTUKA I KULTURA
DO POCZYTANIA
STUDENCKI
UNIWERSYTET**

**W HOŁDZIE OJCU ŚWIĘTEMU
ZMIANY W PRAWIE O SZKOLNICTWIE
KULTURALIA 2014 - FESTIWAL DLA CIAŁA I DUCHA**

*Zdrowych, pogodnych,
pełnych wiary, nadziei i miłości
świąt Wielkiej Nocy.*

*Radosnego wiosennego nastroju,
spotkań w gronie rodziny i przyjaciół
oraz wszelkiej pomyślności
życzy*

*Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego
prof. dr hab. Aleksander Bobko*

*Wesołych
Świąt*

Z ŻYCIA UCZELNI

- Z obrad Senatu 4 • Kronika Rektora 6

SZTUKA I KULTURA

- W hołdzie Ojcu Świętemu 8 • Z inicjatywy nauczycieli akademickich Wydziału Sztuki zorganizowano zimowy plener w Iwierzycach 10 • Był raz bal na sto par... 12 • 40 lat Olimpiady Historycznej w Rzeszowie 14 • „Sputnik” przyleciał do Rzeszowa 16 • Finał V Podkarpackiego Międzyszkolnego Konkursu „Non scholae, sed vitae discimus” 17 • Konkurs o Rzeszowie 18

DO POCZYTANIA

- Stare i nowe w języku polskim 19 • Ruszyły sejmowe prace nad nowelizacjami ustawy prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o zasadach finansowania nauki 21 • Wydawnictwo UR poleca 23 • Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością w Uniwersytecie Rzeszowskim 24

SPOTKANIA

- Już teraz zaplanuj udział w OSOTT 2014 25 • Wydział Ekonomii – kluczem do realizacji marzeń? 26 • Kongres pedagogiki sportu i wychowania fizycznego 8 • O zdolności odczuwania czegoś niewypowiedzianego 29 • Projekt international human resources management 2013/2014 30 • Ogromne zainteresowanie akademickimi targami pracy 32 • Natura 2000 – szansa czy zagrożenie dla rozwoju lokalnego? 33

NAGRODY I OSIĄGNIĘCIA

- Habilitacje, doktorat 35

WYDARZENIA

- Czy kraje strefy euro będą wolne od kryzysów? 39 • Ziołoznawstwo na Uniwersytecie Rzeszowskim – nowa ciekawa interdyscyplinarna oferta edukacyjna w Weryni 41 • Co zyska pokrzywdzony po nowelizacji kodeksu postępowania karnego 43 • Czy Unia Europejska i jej prawodawstwo wspierają rozwój młodych? 45

STUDENCKI UNIwersYTET

- Kulturalia 2014 – festiwal dla ciała i ducha 47 • Jasełka słuchaczy „Polonusa” 48 • Kobięca strona przedsiębiorczości 49 • Sukces studenta III roku mechatroniki w konkursie IBM 50 • I polsko-ukraińskie warsztaty historyczne magistrantów i doktorantów 51

NA SPORTOWO

- W Krynicy nie brakowało zimowych atrakcji 53 • Zimą znaleźli na Słowacji 54
- Pożegnania • Za rok będzie zakład nauk o człowieku 55

SZANOWNI CZYTELNICY GAZETY UNIwersYTECKIEJ

W listopadzie ubiegłego roku zmieniono koncepcję wydawniczą Gazety Uniwersyteckiej. Czytelnicy dostrzegli, że również styczeniowo-lutowe wydanie znacznie różni się od starszych edycji nie tylko szatą graficzną, ale także zawartością. Przez zamieszczenie krótkich tekstów GU odnotowuje więcej uniwersyteckich wydarzeń. Piszemy o tym, co ciekawego dzieje się w UR i o tym, co cieszy oraz jest powodem niepokoju lub irytacji.

W nowej wersji Gazety Uniwersyteckiej zamieszczamy więcej informacji o prowadzonych w UR ciekawych badaniach oraz naukowych osiągnięciach naszych pracowników i studentów. Zamieszczamy również krótkie notatki o licznych wizytach na naszej uczelni, a także o wyjazdach studentów i nauczycieli w ramach umów o współpracy między uczelniami oraz programów unijnych.

Odnotowujemy także najważniejsze propozycje zmian w resorcie szkolnictwa oraz dokumentów określających życie wyższej uczelni (dyskutowane zmiany w ustawie o szkolnictwie wyższym).

Od nauczycieli akademickich oczekujemy informacji o uzyskanych patentach i prawach autorskich oraz nagrodzonych pracach, a także o sukcesach naukowych mających wpływ na ocenę poszczególnych jednostek. Chcemy systematycznie pokazywać działania władz uczelni i jej podstawowych jednostek organizacyjnych. Zamieścimy informacje z jednostek organizacyjnych UR o ciekawych wydarzeniach.

Zapraszamy nauczycieli akademickich i studentów do przygotowywania tekstów oraz współdecydowania o zawartości naszego akademickiego czasopisma.

Wydaje Uniwersytet Rzeszowski za zgodą Rektora. Autorzy tekstów i współpracownicy nie otrzymują honorariów za publikację. Zastrzegamy sobie prawo skracania, adiacji tekstów i zmiany tytułów. Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN 1642-6797

Druk: MITEL, tel. 17 852 13 62

Adres Redakcji: 35-959 Rzeszów, ul. prof. S. Pigonia 8, tel. 17 872 14 14, gazetaur@ur.edu.pl

Redakcja: inż. Ludwik Borowiec

Foto: Elżbieta Wójcikiewicz, Jadwiga Zakulec, autorzy tekstów, archiwum

Foto na okładce: Elżbieta Wójcikiewicz

Korekta: mgr Anna Szydło

nakład: 1200 szt.

Strona 1 – foto: prof. Jan Miodek podczas VII Tygodnia Polonistów mówił o „najważniejszych zjawiskach współczesnego języka polskiego”. Po wykładzie odpowiadał na liczne pytania studentów.

Strona 2 – życzenia świąteczne wg projektu J. Zakulec.

Z OBRAD SENATU

Wręczeniem aktu mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego UR prof. dr. hab. Stanisławowi Zaborniakowi rozpoczęło się lutowe posiedzenie Senatu (27 lutego).

Prof. dr. hab. Aleksander Bobko – rektor UR – przekazał także decyzje potwierdzające przyznanie dofinansowania w ramach wspólnych grantów Uniwersytetu Rzeszowskiego i Państwowego Funduszu Badań Podstawowych w Kijowie. W imieniu 7 zespołów odebrali je: dr hab. prof. UR inż. Wojciech Litwińczuk (Wydział Biologiczno-Rolniczy), dr Dorota Grabek-Lejko (Wydział Biologiczno-Rolniczy).

JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Aleksander Bobko wręczył prof. Stanisławowi Zaborniakowi (Wydział Wychowania Fizycznego) dokument potwierdzający zatrudnienie na stanowisku profesora zwyczajnego.

czy), dr hab. prof. UR Paweł Sierżęga (Wydział Socjologiczno-Historyczny), dr hab. prof. UR Małgorzata Rybicka (Wydział Socjologiczno-Historyczny), dr Jacek Polit (Centrum Dydaktyczno-Naukowe Mikroelektroniki i Nanotechnologii), dr Grzegorz Tomaka (Centrum Dydaktyczno-Naukowe Mikroelektroniki i Nanotechnologii), prof. dr hab. Ołech Łopuszański (Wydział Matematyczno-Przyrodniczy).

W dalszej części obrad prorektor ds. nauki prof. dr hab. Sylwester Czopek przedstawił sprawozdanie ze współpracy zagranicznej UR w 2013 roku.

Jednomyślnie zaopiniowany został wniosek Rady Pozawydziałowego Zamiejscowego Instytutu Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych o uruchomienie studiów podyplomowych z zakresu *ziółoznawstwa*.

Decyzją Senatu swą działalność zainicjuje również, na Wydziale Prawa i Administracji, Centrum Mediacji i Rozwiązywania Sporów.

Uregulowaniu poddano także kwestie zbycia lokali mieszkalnych, stanowiących własność Uczelni.

Zaopiniowaniem wniosków o nagrody ministra, medale KEN oraz odznaczenia państwowe rozpoczęło się marcowe posiedzenie Senatu (27 marca).

Senat głosował także nad sprawami osobowymi, pozytywnie zaopiniowano wnioski o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego prof. dra hab. Oleksandra Provotara oraz dra hab. prof. UR Tadeusza Kwatera (na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym).

Przychylnono się także do zgłoszonej, na stanowisko dyrektora Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Komputerowego, kandydatury dra hab. prof. UR Jana Bazana.

Senat przychylił się także do wniosku Rady Wydziału Biologiczno-Rolniczego i pozytywnie zaopiniował zatrudnienie dr hab. inż. Renaty Tobiasz-Salach na stanowisku profesora nadzwyczajnego UR.

Pamiątkowe zdjęcie z przedstawicielami zespołów, które będą realizować polsko-ukraińskie granty.

Senat zatwierdził wnioski w sprawie utworzenia w UR nowych kierunków

- *mechatronika* - studia II stopnia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym,
- *nauki o rodzinie* - studia II stopnia na Wydziale Pedagogicznym,
- *muzeologia* - studia I i II stopnia na Wydziale Socjologiczno-Historycznym,
- *organizacja i zarządzanie sportem – menedżer sportu* – studia podyplomowe na Wydziale Wychowania Fizycznego.

Małgorzata Dworak

KRONIKA REKTORA

PROF. DRA HAB. ALEKSANDRA BOBKO

28 lutego | W hotelu „Rzeszów” odbyła się piąta edycja Gali „Laur Studentów 2014” organizowana przez Samorząd Studentów. Patronat Honorowy nad uroczystością objął rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Aleksander Bobko. Gala to wydarzenie, które jest okazją dla studentów, aby uhonorować osoby, organizacje, firmy i instytucje wspierające ich codzienną działalność

oraz aby wyrazić wdzięczność wybranym osobom spośród społeczności akademickiej za zaangażowanie w pracę ze studentami. Zostały wręczone nagrody w 9 kategoriach. Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Aleksander Bobko został wyróżniony przez studentów w kategorii „ProStudent”. Laur ten jest przyznawany osobom za całokształt działalności i zaangażowania w rozwój akademickiej aktywności. Są to osoby, które w szczególny sposób zapisały się w sercach studentów swoją postawą oraz działaniami na Uniwersytecie Rzeszowskim.

- 6 - 8 marca Prof. dr hab. Aleksander Bobko uczestniczył w V plenarnym posiedzeniu Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP), które odbyło się w Uniwersytecie Opolskim. Rektorzy dyskutowali m.in. o stanie polskich uczelni, ich finansowaniu w bieżącym roku i w przyszłych latach, o roli i miejscu humanistyki w dzisiejszej nauce, a także o pracy Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej.
- 17 marca Na Stadionie Narodowym w Warszawie prof. dr hab. Aleksander Bobko podpisał porozumienie w sprawie organizacji V FORUM INNOWACJI W RZESZOWIE, I FORUM TURYSTYCZNEGO PAŃSTW KARPACKICH (FTPK) oraz SPOTKANIA MINISTRÓW DS. TURYSTYKI PAŃSTW KARPACKICH. Umowa została zawarta pomiędzy Ministerstwem Sportu i Turystyki, Miastem Rzeszów, Fundacją Innpolis, Polską Organizacją Turystyczną, TVP S.A. oddział Rzeszów, Fundacją Instytutu Studiów Wschodnich. Forum innowacji to coroczne wydarzenie o uznanej renomie w kraju i za granicą, dedykowane innowacjom w różnych sektorach gospodarki. Tematyka tegorocznego będzie wiązała się z szeroko pojętą turystyką. FTPK to wspólna platforma współpracy i wymiany informacji dla sektora turystyki. Wydarzenie odbędzie się na Uniwersytecie Rzeszowskim w dniach 27-28 maja br. w Centrum Dydaktyczno-Naukowym Mikroelektroniki i Nanotechnologii UR oraz w Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy Techniczno-Przyrodniczej UR.
- 19 marca Prof. dr hab. Aleksander Bobko wraz z dziekanem Wydziału Medycznego dr hab. n. med. prof. UR Arturem Mazurem spotkał się z minister nauki i szkolnictwa wyższego prof. dr hab. Leną Kolarską-Bobińską w celu przedstawienia argumentów przemawiających za sensownością utworzenia kierunku lekarskiego na Uniwersytecie Rzeszowskim. Rektor przekonywał, że uczelnia wiele zrobiła, by dobrze przygotować się do kształcenia lekarzy, posiada kadre, infrastrukturę oraz umowy ze szpitalami.

Grzegorz Kolasiński

KRONIKA PROREKTORA DS. NAUKI PROF. DRA HAB. SYLWESTRA CZOPKA

- 24 stycznia | Prof. S. Czopek uczestniczył w spotkaniu z dyrektorami muzeów Podkarpacia, w trakcie którego podpisano umowy dotyczące powstania na Wydziale Socjologiczno-Historycznym nowego kierunku *muzeologia*. Otrzymała się także konferencja prasowa na temat planów uruchomienia tego kierunku.
- 6 lutego | Na posiedzeniu Rady Bibliotecznej – pod przewodnictwem prorektora – podsumowano działalność Biblioteki UR w 2013 roku.
- 14 lutego | Prof. S. Czopek przewodniczył spotkaniu, na którym podsumowano i rozstrzygnięto konkurs na projekty badawcze i inne przedsięwzięcia kół naukowych na rok 2014. Ustalono listę podmiotów, które otrzymają dofinansowanie.
- 24 lutego | W Uniwersytecie Rzeszowskim przebywał prof. dra hab. Andrzej Buko, dyrektor Instytutu Archeologii i Etnologii PAN. Spotkanie z prorektorem ds. nauki poświęcono omówieniu perspektyw współpracy z jednostkami UR (Instytut Archeologii, Pozawydziałowy Zamiejskowy Instytut Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych).
- 6 marca | Prorektor ds. nauki uczestniczył w posiedzeniu Komisji ds. Nauki, poświęconemu przyjęciu kryteriów oceny jakościowej nauczycieli akademickich.
- 20 marca | Prof. dr hab. Sylwester Czopek przewodniczył posiedzeniu Komisji ds. Odznaczeń.

Wioletta Wrona

KRONIKA PROREKTORA DS. ROZWOJU DRA HAB. INŻ. PROF. UR CZESŁAWA PUCHALSKIEGO

- 13-15 stycznia | Prorektor przebywał wraz z przedstawicielami kilku wydziałów UR na Uniwersytecie Saarland w Saarbrücken (Niemcy). Podczas spotkań z rektorem oraz kierownikami jednostek oceniono dotychczasowe efekty współpracy naukowej i ustalono zasady podjęcia wspólnych, nowych projektów, m.in. w zakresie inżynierii materiałowej i inżynierii produkcji.
- 26 lutego | Dr hab. prof. UR C. Puchalski uczestniczył w posiedzeniu Rady Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego w Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, podczas którego zaprezentowane zostały firmy oraz omawiano zgłoszenia inwestorów.

4 marca | Prorektor przyjął grupę studentów z West University w Timisoarze (Rumunia), która uczestniczyła w międzynarodowym projekcie „International Human Resource Management” związanym z wymianą wiedzy oraz doświadczeń pomiędzy nauką i praktyką z zakresu zarządzania, na przykładzie polskich przedsiębiorstw. Podczas spotkania prof. Puchalski przedstawił informację nt. UR oraz jego rozwoju dzięki środkom unijnym, pozyskanym na modernizację i rozbudowę infrastruktury badawczej. Omówił też efekty najważniejszych projektów badawczych oraz dydaktycznych.

19 marca | Dr hab. prof. UR Czesław Puchalski uczestniczył w posiedzeniu Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego, podczas którego przedstawiono stan realizacji RPO WP.

25 marca | Prorektor otworzył spotkanie zorganizowane przez Koło Naukowe Politologów UR, którego gościem był ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski. Przedmiotem dyskusji były ostatnie wydarzenia na Ukrainie oraz możliwe warianty rozwoju wydarzeń u naszych wschodnich sąsiadów.

Podczas konferencji zorganizowanej na zakończenie projektu „Rozwój Uniwersytetu Rzeszowskiego szansą dla regionu” prof. Puchalski podsumował działania, które przyczyniły się do zmian w uczelni. Prorektor podkreślił efekty realizacji projektów zarówno infrastrukturalnych (m.in. nawiązanie współpracy z wiodącymi ośrodkami zagranicznymi, zgłoszenia patentowe, współpraca z gospodarką, projekty badawcze), jak i projektów tzw. „miękkich”, obejmujących wsparcie dla kadry akademickiej oraz studentów. W panelu dyskusyjnym wzięli udział przedstawiciele największych firm i instytucji z regionu (m.in. WSK, OPTeam, PBS, ARiMR Oddział w Rzeszowie), w których studenci i absolwenci UR odbywali staże w ramach projektu. Goście podkreślali znaczenie kompetencji kluczowych, zaangażowania w pracę oraz znajomości języków obcych.

27 marca | Prorektor otworzył XII uniwersytecką konferencję edukacyjną i warsztaty na rzecz zrównoważonego rozwoju, skierowaną głównie do uczniów szkół ponadgimnazjalnych – potencjalnych kandydatów na olimpijczyków i studentów. Coroczne spotkanie ma na celu promocję nauki i transfer wiedzy.

Gabriela Pawłowska

KRONIKA PROREKTORA
DS. STUDENCKICH I KSZTAŁCENIA
DRA HAB. PROF. UR WOJCIECHA WALATA

- 20-21 lutego | Prorektor ds. studenckich i kształcenia uczestniczył w kolejnych obradach Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej w Poznaniu, podczas których podjęto temat konieczności reformy systemu zapewniania jakości kształcenia w polskim szkolnictwie wyższym.
- 28 lutego | Dr hab. prof. UR Wojciech Walat wziął udział w zorganizowanej przez Samorząd Studentów UR Gali *Laur Studentów 2014*. Uroczystość odbyła się już po raz piąty. W trakcie jej trwania uhonorowane zostały osoby i instytucje promujące i przyczyniające się do rozwoju kultury studenckiej i jakości życia studenckiego. Nagrody wręczono w kilku kategoriach, m. in: „Przyjaciel Studenta”, „Promotor Kultury Studenckiej”, „Firma Przyjazna Studentom”, „Instytucja Wspierająca Studentów”. Wyboru dokonała Kapituła Gali składająca się ze studentów UR oraz prorektora ds. studenckich i kształcenia.
- 17 marca | Dr hab. prof. UR Wojciech Walat zainaugurował Festiwal BOSS – Rozwój, Kariera, Sukces. Projekt ten jest realizowany przez **Studenckie Forum Business Centre Club** przy Uniwersytecie Rzeszowskim i adresowany do młodych ludzi, studentów. Ma na celu stworzyć platformę między nimi a światem biznesu, wzmocnić kontakt z przedstawicielami przedsiębiorstw, wspomóc planowanie własnej kariery czy sprecyzować aktualne zapotrzebowanie na rynku pracy i in. Założenia BOSS odzwierciedlają słowa prorektora: *Uczymy Bardzo Odpowiedzialnego Startu w Samodzielność*.
- 20 marca | Prorektor Wojciech Walat uczestniczył w Przeglądzie Filmowym: „Siła 21. Chromosomu”. Organizowany m.in. przez Zespół Szkół Specjalnych w Kolbuszowej Dolnej, przy współudziale Biura ds. Osób Niepełnosprawnych UR, pod patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego, dotyczył problemów osób z zespołem Downa.
- 25 marca | Z udziałem prorektora ds. studenckich i kształcenia oraz przedstawicieli Samorządu Studentów UR i lokalnych mediów odbyła się konferencja prasowa, poświęcona KultURaliom 2014. Idea stworzenia tego wydarzenia, informacje o przebiegu oraz jego promocja były wiodącymi elementami tego spotkania.

Małgorzata Dworak

KAZIMIERZ
OŻÓG

W HOŁDZIE OJCU ŚWIĘTEMU

To było coś więcej niż sesja naukowa, to było wielkie spotkanie osób, które chciały uczcić Jana Pawła II.

To był – jak powiedział na wstępie JM Rektor, prof. Aleksander Bobko – bezpośredni wstęp do przygotowań Uniwersytetu związanych z kwietniową kanonizacją Papieża Polaka. Na program spotkania wspólnoty uniwersyteckiej i zaproszonych gości, także wielu osób spoza UR, z Janem Pawłem II w ciągu tych dwu szczególnych dni - 28 i 29 marca 2014 - złożyły się uroczystości religijne, referaty naukowe, wspomnienia znakomitych świadków, zwiedzanie wystawy Adama Bujaka i niezwykle występ młodzieży z Gimnazjum w Iwkowej. Była to swoista, radosna, pełna ekspresji i treści merytorycznych symfonia naukowo-artystycz-

na na cześć Karola Wojtyły. Dopełniało się zatem aż pięć elementów naszego bycia z Janem Pawłem II. Połączyła nas osoba papieża, który nie tyle, że sam osiągnął świętość, ale przez swoją działalność jako następcy św. Piotra wpłynął znacząco na losy świata, Kościoła katolickiego w świecie współczesnym i na losy Polski.

Całość tego, doprawdy ważnego wydarzenia, ukażała niezwykłość postaci. O Karolu Wojtyśle Janie Pawle II, był to wielość i religijny, i filozoficzny, i mistyczny, i historyczny, także polonistyczny i pedagogiczny, oddający wiele aspektów tego Człowieka. Najpierw była msza św. sprawowana przez JE ks. biskupa Jana Wątrobę i kilkunastu kapłanów w kościele uniwersyteckim św. Jadwigi Królowej. Dostojny kaznodzieja, ordynariusz rzeszowski, wygłosił wspaniałą homilię o Ojcu Świętym. Było to znakomite wprowadzenie do dalszych spotkań i dyskusji.

Po mszy św. rozpoczęła się sesja naukowa zatytułowana *Błogosławiony Jan Paweł II pierwszy doktor honoris causa Uniwersytetu Rzeszowskiego*. Słuchacze, studenci UR, profesorowie oraz księża zajęli praktycznie całą aulę w budynku Rektoratu. Wielu było studentów, licznie stawili się zaproszeni Goście, wśród nich: bp Kazimierz Górny, bp. Jan Wątroba, posłowie na Sejm RP Andrzej Szlachta i Stanisław Ożóg, pani senator Maria Zając, marszałek województwa podkarpackiego Władysław Ortyl, przewodniczący Sejmiku Województwa Wojciech Buczak, przewodniczący Rady Miasta Rzeszowa Andrzej Dec, dr Mieczysław Janowski. Z zapartym tchem wysłuchaliśmy najważniejszego w ciągu tych dwu dni wystąpienia ks. arcybiskupa Lwowa Mieczysława Mokrzyckiego, długoletniego sekretarza Ojca Świętego. Mówił on o życiu codziennym naszego Papieża w Watykanie: nie rozstawał się On przez całe życie z książką, każdego dnia czytał 3 godziny, wiele się modlił, właściwie nieustannie był zatopiony w modlitwie, leżąc krzyżem, rano odmawiał cząstkę różańca, bardzo był przywiązany do polskich pieśni religijnych – by wymienić tylko niektóre szczegóły, o których mówił świadek.

Inne, naukowe referaty grupowały się w trzech kręgach tematycznych. Krąg pierwszy dotyczył relacji Jana Pawła II do Kościoła. Tu trzeba wymienić wystąpienia księży profesorów: Zygmunta Zielińskiego *Jan Paweł II – trwały ślad pontyfikatu. Między kontestacją a apostołstwem prawdy*, ks. prof. Jacentego Masteja *Kościół i eklezjologia Jana Pawła II*, ks. prof. Piotra Steczkowskiego *Jan Paweł II prawodawca i reformator Kościoła katolickiego*. Krąg drugi odnosił się do myślenia Jana Pawła II o współczesnym świecie, tak bardzo nasączonym wartościami i antywartościami, ze szczególnym podkreśleniem jego bycia w słowie i zanurzenia w kulturze polskiej. Tu były referaty: ks. prof. Adama Podolskiego *Przywrócić sens cierpienia i godność cierpiącego*, ks. prof. Janusza Miąso *Koncepcja mediów według Jana Pawła II*, prof. Waldemara Furmanka *Jan Paweł II jako nauczyciel i wychowawca czy piszącego te słowa Jan Paweł II jako mistrz słowa*. Długo trzecia rozważań sesyjnych dotyczyła zagadnień zwią-

zanych ze świętością, treściami związanymi z kulturą ogólną i filozofią. Mieliśmy piękne referaty: ks. prof. Kazimierza Maliszewskiego *Między mistyką a praktycznym działaniem. Wzorce świętości w dobie potrydenckiej*, ks. prof. Stanisława Urbańskiego *Świętość według Jana Pawła II*, prof. Pawła Boskiego *Jan Paweł II jako prototypowy bohater kultury polskiej. Humanizm Jego Osoby w świetle badań empirycznych*, dra Ryszarda Wójtowicza *Inkultuacja – strategia kulturowa Jana Pawła II*, prof. Krzysztofa Bochenka *Filozofia w poszukiwaniu sensu życia*, mgr Anny Pakuły-Sacharczuk *Reakcja środowiska akademickiego KUL na wybór Jana Pawła II*.

To była wyjątkowa sesja i ze względu na nośne, niebanalne referaty, i licznych słuchaczy. Byliśmy zaszczytzeni, jak sobotnie obrady prowadził, obficie nas karmiąc mądrym słowem, JM Rektor UR, profesor Aleksander Bobko, a przez cały czas nam towarzyszyli księża biskupi. Wiele wrażeń artystycznych dała nam młodzież z Iwkowej, która przedstawiła piękny, głęboki spektakl *Szukam nauczyciela i mistrza*. Głównym tematem była tu walka dobra ze złem we współczesnym świecie, metaforyka światła i ciemności, chaosu, zabiegania, zagubienia, utraty wartości, a potem radości ze znalezienia sensu. Ten sens daje Bóg, a Jan Paweł II przyczynił się dla wielu z nas do jego znalezienia, do uwierzenia na nowo w dobro i podstawową zasadę miłości. Niezwykła wystawa fotografii Adama Bujaka dała okazję do kontemplacji osoby Jana Pawła II w różnych sytuacjach życia, wśród zmienności widzialnego świata. Niezwykłe, bardzo sugestywne, artystycznie nienaganne, obficie nas karmiące dobrymi treściami fotografie Mistrza.

I na zakończenie, trzeba odnotować, że sesja odbyła się z inicjatywy Magnificencji Pana Rektora UR przy znaczącym udziale głównych organizatorów: ks. prof. Stanisława Nabywańca z Instytutu Historii UR i prof. Waldemara Furmanka.

Były to dni budujące wspólnotę uniwersytecką i każdego z nas.

Foto: E. Wójcikiewicz

GRZEGORZ
FRYDRYK

Z INICJATYWY NAUCZYCIELI AKADEMICKICH WYDZIAŁU SZTUKI ZORGANIZOWANO ZIMOWY PLENER W IWIERZYCACH

„Istnieje jeszcze jeden rodzaj piękna stworzonego przez człowieka – jest to sztuka wysoka”. Tą sentencją **Lucyna Majka** - dyrektorka Gminnej Biblioteki Publicznej w Iwierzycach - zachęcała do podziwiania prac, które powstały w czasie tegorocznego pleneru malarskiego w tej miejscowości. Podobne w treści było wystąpienie **Marka Jastrzębskiego** - dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie w czasie powitania gości na finisażu wystawy poplenerowej w dniu 4 marca 2014 roku. W gminnej bibliotece można było obejrzyć prace, które powstały między 10 a 15 lutego 2014 roku w czasie zimowego pleneru malarskiego. Pomysłodawcą tego wydarzenia był profesor UR **Janusz Pokrywka** (Wydział Sztuki), organizatorem zaś Gminna Biblioteka Publiczna w Iwierzycach, a nad całością projektu czuwała komisarz pleneru, **Kinga Ziobro-Działo**, absolwentka Wydziału Sztuki UR. Pozytywnie na zaproszenie do udziału w tym plenerze malarskim odpowiedzieli: dr **Jacek Balicki**, mgr **Marek Burdzy**,

dr **Grzegorz Frydryk**, prof. **Maria Górecka**, prof. **Stanisław Górecki**, mgr **Ryszard Kucab**, prof. UR **Antoni Nikiel**, prof. UR **Janusz Pokrywka**, prof. UR **Marek Pokrywka**, prof. UR **Renata Szyszlak** oraz dr **Jerzy Tomala**.

Podczas sześciodniowej pracy twórczej powstało wiele różnorodnych prac. Obcowanie z naturą i zimowe krajobrazy były natchnieniem dla artystów. Każdy mógł w dowolnie przez siebie wybrany sposób wyrazić emocje i uczucia oraz z właściwą tylko sobie wrażliwością przenieść na płótno nowo narodzone pomysły.

Udział w iwierzyckim plenerze był też doskonałą okazją do poznania pięknej okolicy o niesamowicie malowniczym krajobrazie. Dzięki uprzejmości władz lokalnych, na czele z wójtem gminy Iwierzycy **Bogusławem Muchą** oraz jego zastępcą **Andrzejem Berlikiem** uczestnicy pleneru zwiedzili również drewniany kościół pod wezwaniem św. Franciszka z Asyżu w Bystrzycy. Interesującym punktem wycieczki był również

Marek Pokrywka

Renata Szyszlak

Antoni Nikiel

Grzegorz Frydryk

Marek Burdzy

Jacek Balicki

Maria Górecka

Janusz Pokrywka

Ryszard Kucab

Kinga Ziobro

Stanisław Górecki

Jerzy Tomala

wyjazd do Wielopola Skrzyńskiego, gdzie artyści odwiedzili dom, w którym urodził się i mieszkał przez pierwsze lata swojego życia Tadeusz Kantor – malarz, scenograf, grafik i reżyser teatralny.

Prace powstałe w czasie lutowego pleneru można było oglądać na wystawie w galerii WDK w Rzeszowie (przy ul. Okrzei 7) od 23 lutego do 4 marca 2014 roku. Po zakończonej wystawie artyści ofiarowali wybrane obrazy dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Iwierzycach, w której powstaje Galeria Sztuki Współczesnej.

*Foto prac artystów: Grzegorz Frydryk
Zdjęcie grupowe: Adam Kus*

Piąty Karnawałowy Bal Uniwersytecki przeszedł do historii. Bale te w ostatnich latach zostały zainicjowane przez dr hab. prof. UR Elżbietę Dynię, prorektor w poprzedniej kadencji władz. Pierwsze dwa były w lokalu „Sabatini”, trzeci w „Bohemie”, a czwarty „U Janika”.

Na piątym balu zaczęło się od historii, kiedy wodzirej Arkadiusz Dorian przedstawił prezentację odsłaniającą tajniki balów organizowanych od XVI wieku. Z literatury wiadomo, że proszone bale na dworach i w reprezentacyjnych lokalach bywały swego rodzaju giełdą małżeńską dla dobrze urodzonych panien. Na bal podjeżdżano konno, później samochodem, ostatnio pod same drzwi lokalu - prezydent Rzeszowa wydał pozwolenie na wjazd pod drzwi hotelu „Bristol”, gdzie odbywał się tegoroczny bal.

Na balu uniwersyteckim zadbano o wiele historycznych szczegółów. Po powitaniu gości i uroczystym otwarciu przez JM Rektora UR, prof. dra hab. Aleksandra Bobko, na hasło wodzireja: „Poloneza czas zacząć” pary z Zespołu „Resovia Saltans” poprowadziły korowód gości w tym pięknym tańcu. Podczas recitalu paryskiej pianistki Ernestine Bluteau goście wysłuchali „Tango” hiszpańskiego kompozytora Izaaka Albeniza, sonatę Domenico Skarlattiego i etiudę „Lekka” Fransa Liszta.

W ognistych rytmach wyborowa rzeszowska orkiestra „Wziątki” porwała gości na parkiet. A posmak rumbi w wykonaniu pary ze Szkoły Tańca Sportowego

„Aksel” Anny Niedzielskiej nawiązał do południowo-amerykańskiego karnawału. Do powrotu na europejskie podwórko zachęciły kolejne pary z tej szkoły, wirując z gośćmi walca i walczyka parami. O północy nastąpiła ciemność, a tajemniczy głos zza sceny oznajmił: „Na balach w zamkach zjawiała się biała dama, a na balu w Bristolu pojawi się ...” I w kłębach dymu, do muzyki Komedy z filmu „Rosemary baby”, zatańczył kolorowy ptak w czerni – Krystyna Mazurówna.

Po północy nastąpił czas na łączenie par. Kotyliony z walentynkowym akcentem zaprojektowane i wykonane przez Małgorzatę Słowińską przypinały uczestnikom balu Krystyny ze Stowarzyszenia Krystyn Podkarpackich odziane w historyczne stroje. Walentynkowy czas podkreślały także symboliczne serduszka, wręczane paniom przed wejściem na salę taneczną. W tańcu kotylionowym historia łączyła się z teraźniejszością. Trzej Królowie zostali porwani do tańca przez Aniołki Charliego, a poszczególne dyscypliny nauki reprezentowały pary, np. Nanotechnologia i Internet, Doktor i Witamina, Teza i Wykładnik, Poezja i Prozaik. Zakochanemu Klaunowi przypadło Czułe Serce, a Rachelę połączyła się z Chochołem. Królowa Śnieżka miała towarzystwo 7 krasnoludków, a świat biznesu reprezentował szejek z czterema żonami.

W niekończących się płasach goście balu zostali zaproszeni do podróży w świat pociągiem, zatrzymującym się na „narodowych” stacjach, aby tańczyć w rytm cha-

Wodzirej balu w towarzystwie Krystyn

Foto: Z. Bukowski (3)

JM Rektor prof. Aleksander Bobko otwiera V Karnawałowy Bal Uniwersytecki

rakterystycznych dla danego kraju melodii. Na salonach wiedeńskich zatańczono więc walca, a w Pradze Polak poprosił do tańca Polkę. W Bukareszcie, na postoju z przyczyn technicznych (kradzież lokomotywy) goście przesiadli się na cygański wóz i z taborem tańczyli w rytm cygańskiej muzyki. W Moskwie, powitani mroźnym powietrzem, rozgrzewali się gorzałką w podskokach kazaczoka. W Buenos Aires, stolicy tanga, pary zatańczyły tango argentyńskie z różą w zębach i gwoździem w bucie. Na Jamajce zagrał im zespół Bony M, a w Atenach zbrataliśmy się z Zorbą. Krystyna Mazurówna zaprosiła tancerzy do Paryża, gdzie zatańczono kankana.

Kwiaty dla gości z Paryża, tancerki Krystyny Mazurówny i pianistki Ernestine Bluteau

Karnawałowy bal nie byłby prawdziwy, gdyby nie wybrano królewskiej pary. Diadem królowej balu przypadł pani profesor Elżbiecie Dyni, a koronę i berło dzierżył rektor Aleksander Bobko. Gdy kur zapiał po raz piąty, muzyka zaczęła cichnąć, a po ostatnich gości zajeżdżały taksówki.

Poloneza czas zacząć....

Foto: M. Soliszewski

ELŻBIETA
BIESIADĘCKA

ANDRZEJ
BONUSIAK

40 LAT OLIMPIADY HISTORYCZNEJ W RZESZOWIE

W Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się uroczystość z okazji 40-lecia Ogólnopolskiej Olimpiady Historycznej. Została ona zorganizowana na przy okazji eliminacji okręgowych.

Pierwszą część uroczystości przeznaczono na uhonorowanie najlepszych uczestników eliminacji szkolnych. Wyróżnionych zostało 21 spośród 60 uczestników etapu okręgowego. Każdy z uhonorowanych uczniów otrzymał dyplom oraz nagrodę książkową w postaci podręcznika akademickiego do dziejów współczesnych Polski. W trakcie uroczystości nagrodzono **M. Mierzwę, W. Kołtataja, A. Bundyrę, M. Szwarca, J. Mainardi, M. Korkosza, B. Rycerza, M. Hamelę, M. Idzika, A. Lonczak, J. Szyńca, K. Kornagę, B. Ślempa, M. Kucaba, D. Barczaka, Sz. Bema, D. Guzik, K. Słomianę, P. Zyańskiego, K. Propole** oraz **J. Bolanowską**. Nagrody wręczali: przewodniczący Komitetu Okręgowego OH **A. Bonusiak** i sekretarz KO OH **E. Biesiadecka**. Po wręczeniu nagród olimpijczycy rozpoczęli pisemny etap eliminacji okręgowych.

W trakcie, kiedy uczniowie pisali, ich nauczyciele i opiekunowie oraz zaproszeni goście uczestniczyli w drugiej części uroczystości. Jej celem było wyróżnienie najbardziej zasłużonych nauczycieli i szkół, a także uhonorowanie pracowników Instytutu Historii, którzy pełnili funkcję ekspertów. Również w tej części podziękowano za wsparcie i opiekę wszystkim przyjaciółom (instytucjonalnym i prywatnym) Olimpiady, dzięki którym możliwa była i jest jej organizacja.

W tym celu przygotowane zostały specjalne wyróżnienia, które wręczono w trakcie uroczystości. Nagrodami uhonorowanych zostało kilkadziesiąt szkół oraz tyleż osób. Dla szkół ponadgimnazjalnych z Podkarpacia przygotowane zostały specjalne dyplomy oraz nagrody książkowe, natomiast wyróżnione osoby uhonorowane zostały dyplomami i plakietami okolicznościowymi, zaprojektowanymi specjalnie na tę okazję przez dziekana Wydziału Sztuki UR prof. **J. Kierskiego**.

Wyróżnienia wręczali prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego ds. nauki prof. dr hab. **S. Czopek** oraz przewodniczący KO OH w Rzeszowie dr hab. prof. UR **A. Bonusiak**. Dyplomami i plakietami uhonorowano grupę najbardziej zasłużonych egzaminatorów i nauczycieli, na

czele z pierwszym przewodniczącym Komitetu dr hab. prof. UR **J. Półwiartkiem** i sekretarzami mgr mgr **A. Staruch, J. Wątor, D. Winiarską**. Wyróżniono kilkudziesięciu pracowników Instytutu Historii, profesorów: **W. Bonusiaka, Z. Budzyńskiego, P. Grate, J. Kamińską-Kwak, J. Kwaka, J. Motylewicza, ks. S. Nabywańca, M. Stolarczyka, ks. S. Zabraniaka, A. Zieleckiego**; doktorów: **P. Berdowskiego, B. Blahaczek, E. Czop, R. Czupryka, J. Horwata, A. Kawalec, Sz. Kozaka, J. Kuzickiego, Z. Lenarta, W. Kwiecińskiego, B. Lorens, L. Poniewozika, D. Pustelak, R. Trawkę, W. Zawitkowską** oraz **B. Sowę** i mgr **D. Knuta**. Nagrody otrzymali także nauczyciele i metodycy: **dr J. Świeboda** oraz mgr mgr **P. Chmielowiec, H. Dugiełło, M. Duliban, D. Kalisz, G. Kobylski, T. Ochenduszek, R. Pizun, K. Ramocka**. Ponadto, w podziękowaniu za dotychczasową pomoc i współpracę, przedstawiciele KO OH wręczyli pamiątkowe plakiety prorektorowi UR **S. Czopkowi**, podkarpackiemu kuratorowi oświaty **J. Wojtasowi** i prezesowi Rzeszowskiego Oddziału PTH **W. Wierzbieńcowi**.

Zorganizowanie uroczystości było możliwe dzięki wsparciu otrzymanemu z różnych źródeł. W tym miejscu organizatorzy pragną podziękować: władzom uczelnianym za ufundowanie dyplomów i plakiet oraz nagród książkowych dla młodzieży uczestniczącej w etapie szkolnym Olimpiady; zarządowi rzeszowskiego oddziału PTH za pomoc finansową oraz przekazanie nagród książkowych; zarządowi rzeszowskiego oddziału PCK za przekazanie kompletu wyróżnień; zarządowi Fundacji Rzeszowskiego Ośrodka Akademickiego za przekazanie 75 nagród książkowych dla szkół oraz osobom skupionym wokół pp. **Z. Lenarta, D. Popka, S. Zaborniaka** za pomoc rzeczową i finansową. Fundacji Banku Zachodniego WBK „Santander Universidades” oraz cukierni „Teodora” z Kraczkowej. Patronat medialny nad uroczystością objęło Polskie Radio Rzeszów.

Olimpiada Historyczna ma już niemałą tradycję. Od samego początku była organizowana w Rzeszowie. Przez 33 lata (najdłużej w Polsce) przewodniczącym KO

Foto: E. Wójcikiewicz

był prof. J. Półciwarteł, po którym funkcję tę przejął A. Bonusiak. Sprawną działalność Komitet zawdzięczał w znacznej mierze swoim sekretarzom: A. Staruch, J. Wątor, D. Winiarskiej i pełniącej tę funkcję od czterech lat E. Biesiadeckiej. Była ona możliwa dzięki współpracy z Instytutem Historii (najpierw WSP w Rzeszowie, a następnie Uniwersytetu Rzeszowskiego). Znakomita współpraca pomiędzy nimi trwa do dnia dzisiejszego. Stałe wsparcie otrzymuje on również ze strony rzeszowskiego oddziału PTH.

Komitet Okręgowy zawsze mógł liczyć na Kuratorium oraz nauczycieli metodyków z terenu południowo-wschodniej Polski. W jego prace włączali się nauczyciele praktycy z różnych placówek oświatowych, którzy nie tylko przygotowywali młodzież do czynnego uczestniczenia w kolejnych etapach rywalizacji, ale również uczestniczyli w działalności komisji egzaminacyjnych na szczeblu okręgowym. W tym miejscu trzeba koniecznie podkreślić wysiłek dziesiątek i setek nauczycieli, którzy przez lata przygotowywali uczniów do udziału w rywalizacji i popularyzowali historię.

Według szacunkowych obliczeń, w analizowanym okresie z Podkarpacia w Olimpiadzie na szczeblu szkolnym wzięło udział ponad 12 000, a okręgowym około 4000 uczniów. Kilkuset z nich zostało zakwalifikowanych do udziału w etapie centralnym, wielokrotnie zajmując miejsca w ścisłej czołówce. Tylko w latach 2001-2013 jedenastu uczniów zajmowało miejsca od 1 do 4. W tym okresie 1. miejsce zdobył J. Wasilewski z I LO w Sanoku (A. Olejko), M. Dąbrowska z IV LO

w Rzeszowie (A. Żdziebło) i G. Surma z I LO w Krośnie (B. Wygonik-Wronka); drugie miejsce M. Damek z I LO Rzeszów (W. Pietryka); G. Szudy z I LO w Rzeszowie (Z. Jakubowski); R. Zawisza z LO ss. Prezentek w Rzeszowie (P. Chmielowiec); drugie miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Parlamentaryzm w Polsce organizowanym w ramach Olimpiady Historycznej – zajęła A. Wójcikiewicz z I LO w Rzeszowie (T. Ochenduszek) oraz trzecie miejsce J. Wawrzczak z II LO w Łańcucie (M. Duliban). Z kolei trzecie olimpijskie miejsce zdobyła P. Janusz z I LO w Krośnie (P. Zygarowicz); 4. miejsce A. Bugajska z I LO w Krośnie (B. Wygonik-Wronka) oraz P. Wrażen z LO im. KEN w Stalowej Woli (M. Bieniek).

W roku 2013/14 w części ustnej olimpiady wzięło udział 27 najlepszych olimpijczyków, czyli tych, którzy z pracy pisemnej otrzymali co najmniej ocenę dobrą. Wszyscy uczestnicy tej części eliminacji zostali wyróżnieni nagrodami przekazanymi przez Polskie Radio Rzeszów, które również ufundowało specjalną statuetkę dla długoletniego przewodniczącego Komitetu Okręgowego prof. J. Półciwarteł. W wyniku postępowania egzaminacyjnego wyłonionych zostało troje finalistów: **A. Lonczak z I LO w Mielcu (P. Babuła), M. Mierzwa z LO w Rudniku nad Sanem (T. Sudoł) i K. Witowski z II LO w Łańcucie (M. Duliban)**, którzy bezpośrednio zakwalifikowali się do eliminacji centralnych. Komitet Główny Olimpiady zdecydował o kwalifikacji kolejnych 4 osób z naszego okręgu: **M. Gemra i P. Kijanki z I LO w Przemyślu; B. Rycerza z LO s.s. Prezentek w Rzeszowie i M. Szwarcza z I Społecznego LO w Tarnobrzegu.**

„SPUTNIK” PRZYLECIAŁ DO RZESZOWA

W czasach, kiedy polskie kino zdominowały produkcje ze strefy angielskojęzycznej, jedyną okazją do poznania innych filmów są różnego rodzaju festiwale i przeglądy. Przykładem takiej inicjatywy jest Festiwal Filmów Rosyjskich „Sputnik nad Polską”, który w tym roku zawitał także do Rzeszowa (kino Zorza, od 28 lutego do 6 marca). W ramach tego ogólnopolskiego festiwalu w okresie od listopada 2013 roku do marca 2014 roku w 40 polskich miastach wyświetlono filmy, które od lat znane są szerszej publiczności, ale także dzieła młodego pokolenia reżyserów. W repertuarze, w ramach tzw. „Małego Sputnika”, znalazły się nawet propozycje adresowane do młodszego widza.

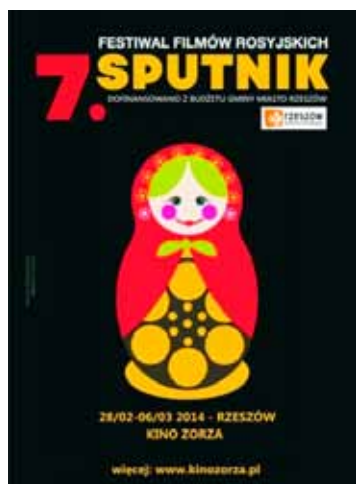
Podczas rzeszowskiej odsłony „Sputnika” można było obejrzeć 14 filmów, po dwa w każdy dzień festiwalu. Repertuar był zróżnicowany, przygotowany z myślą o zróżnicowanych odbiorcach, aby każdy mógł znaleźć w nim coś dla siebie. Obok filmów o tematyce wojennej, jak „Idź i patrz”, czy „Wniebowstąpienie”, nie zabrakło kryminału: „Córki” oraz pobudzających do refleksji egzystencjalnej „Deliverance” i „Jak spędziłem koniec lata”. Ambitne „Rusalki” oraz „Będę przy tobie” podjęły tematykę ważną dla każdego człowieka, niezależnie od wyznawanej religii i przynależności do warstwy społecznej. Wszystkie z 14 filmów mogą być bowiem źródłem niezwykle bogatej, wielopłaszczyznowej interpretacji. Widzowi opuszczającemu seans z pewnością utkwily w pamięci, bowiem nie jest to twórczość, o której zapomina się po wyjściu z sali. To kino wiele przemyśleń prowokuje, a festiwal jest potrzebny na mapie kulturalnej Rzeszowa, miasta, w którym znajduje się społeczność otwarta na różne artystyczne wydarzenia i liczna grupa studentów.

Być może specyfika rosyjskiej kinematografii, określanej jako „kino dla ambitnych”, czy dla „prawdziwych koneserów”, przyczyniła się do średniego zainte-

resowania tegorocznym festiwalem. Z pewnością można było mocniej medialnie „sprzedać wydarzenie” i dotrzeć choćby do osób zainteresowanych działalnością dyskusyjnych klubów filmowych. Malkontenci narzekali na ceny biletów – za jeden film 10 zł, za całość 98 zł.

Dla równowagi trzeba wspomnieć o rosyjskiej wersji polskiego „Sputnika”, w dniach 15–22 maja 2014 roku w Moskwie odbędzie się siódma edycja Festiwalu Filmów Polskich „Wisła”. Wydarzenie potrwa do końca października, bowiem nasze filmy gościć będą nie tylko w stolicy. W tym roku rosyjscy widzowie poznają najlepsze produkcje wybitnego reżysera Jerzego Hoffmanna. Ponadto zostaną wyświetlone najciekawsze polskie filmy fabularne, dokumenty, a także animacje.

Fakt organizowania takich festiwali, jak „Sputnik nad Polską” i „Wisła” z pewnością cieszy nie tylko wszystkich miłośników dobrego kina, ale i wielbicieli kultury polskiej i rosyjskiej. Festiwale zaś mają przyczynić się do zbliżenia Rosjan i Polaków, niezależnie od politycznych wzlotów i upadków.

Plakat promujący festiwal „Sputnik nad Polską”
Źródło: http://www.kinozorza.pl/aktualnosci/akt633/plakat_festiwal_filmow_rosyjskich_sputnik.jpg

BEATA
BLAHACZEK
BOGUMIŁA
ZIELIŃSKA

FINAŁ V PODKARPACKIEGO MIĘDZYSZKOLNEGO KONKURSU „NON SCHOLAE, SED VITAE DISCIMUS”

27 lutego 2014 r. w Instytucie Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego odbył się finał Podkarpackiego Międzyszkolnego Konkursu Wiedzy o Kulturze Antycznej *Non scholae, sed vitae discimus*. Już po raz piąty zorganizowany został przez VI Liceum Ogólnokształcące w Rzeszowie oraz Zakład Historii Starożytnej i Orientalistyki Instytutu Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego pod Honorowym Patronatem JM Rektora UR prof. **Aleksandra Bobko**, podkarpackiego kuratora oświaty **Jacka Wojtasa** oraz dyrektora Zespołu Szkół nr 1 w Rzeszowie **Tadeusza Bajdy**.

Konkurs ten systematycznie cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem zarówno ze strony uczniów, jak i nauczycieli. Ma on charakter interdyscyplinarny i przeznaczony jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z całego województwa podkarpackiego, wykazujących szczególne zainteresowanie kulturą antyczną.

W tym roku dziesięć najlepszych 3-osobowych drużyn, po dwuetapowych, pisemnych eliminacjach zostało zakwalifikowanych przez Komisję Konkursową do finału. Eliminacje III stopnia miały charakter ustny i polegały na przygotowaniu „scenki rodzajowej”, dotyczącej wybranej przez uczestników dziedziny życia w starożytności oraz udzieleniu odpowiedzi na wy-

losowane pytania. Finalistów oceniało jury, w skład którego weszli pracownicy naukowcy pod przewodnictwem dra **Macieja Milczanowskiego**. **I miejsce zdobyła drużyna z II LO w Rzeszowie: Martyna Pociask, Alicja Jagoda i Alicja Chiłła; II miejsce Zespół Szkół Ogólnokształcących z Krosna w składzie: Katarzyna Rapa, Alicja Płatek i Jakub Kwolek; III zaś zdobyło VI LO z Rzeszowa: Katarzyna Kocan, Izabela Tańcula i Rafał Winiarski. Jury doceniło wyróżnieniem prezentację drużyny z Zespołu Szkół w Lubaczowie (Gabriela Syta, Paweł Pisarczyk, Maciej Siğłowy).**

Laureaci konkursu, obok dyplomów i nagród rzeczowych, otrzymali dodatkowe 20 punktów, jeśli wybiorą studia na Uniwersytecie Rzeszowskim na jednym z dwóch kierunków: historia lub kulturoznawstwo.

Medialny patronat nad całością konkursu – jak co roku – objęło Akademickie Radio i Telewizja Centrum, gazeta codzienna „Super Nowości” oraz portale internetowe „Super Student” i studencirzeszow.pl.

ROZSTRZYGNIĘTO II KONKURS WIEDZY O RZESZOWIE

Ponad 110 uczniów szkół średnich rywalizowało 7 kwietnia 2014 roku o nagrodę główną w II Konkursie Wiedzy o Rzeszowie „Rzeszów - to moje miasto, miasto, w którym mieszkam, uczę się i wypoczywam”. Na 3-dniową wycieczkę do Bratysławy i Wiednia pojedzie z opiekunem uczennica SYLWIA FUGLEWICZ z VI LO im. A. Towarnickiego w Rzeszowie. Jej fundatorem jest Fundacja Książąt Lubomirskich. Drugie zajął Marek Opiola z Zespołu Szkół Samochodowych przy ul. Warszawskiej (Rzeszów). Laureatką trzeciego miejsca jest Beata Homa z III LO im. C. K. Norwida w Rzeszowie.

Celem konkursu jest odkrywanie bogactwa i dziedzictwa kulturowego, poprzez poznawanie przeszłości miasta; uświadamianie europejskiego wymiaru tego dziedzictwa, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowania młodzieży szkół średnich Rzeszowem, jego przeszłością, środowiskiem geograficznym itd.

Do finałowego testu w Uniwersytecie Rzeszowskim (z ponad 20 rzeszowskich szkół średnich) przystąpiło 112 uczestników. Równie liczne było grono gości tego wydarzenia. Z ramienia Uniwersytetu Rzeszowskiego dr hab., prof. UR **Wojciech Walat**, prorektor ds. studenckich i kształcenia UR oraz prof. dr hab. **Zdzisław Budzyński**, dziekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego. Bardzo licznie, wraz z uczniami, na finał przybyli nauczyciele, którzy dołożyli wszelkich starań, aby przygotować podopiecznych do konkursu.

- Test był bardzo trudny i wymagający. Te osoby, które wcześniej uczestniczyły w organizowanej przez służby Prezydenta Miasta Rzeszowa wycieczce po Rzeszowie miały ułatwione zadanie, bowiem poznając miasta uzyskały też niezbędną wiedzę. Test finałowy liczył 60 pytań przygotowanych przez Kapitułę Konkursu, której przewodniczył prof. dr hab. Marian Malikowski, kierownik Zakładu Socjologii Miasta i Regionu w Instytucie Socjologii UR. – powiedział w imieniu organizatorów **dr Adam Kulczycki**, koordynator Konkursu Wiedzy o Rzeszowie. W ramach programu przygotowawczego konkursu w szkołach odbyły się spotkania promujące Rzeszów i jego bogatą historię. Brali w nich udział m.in. mgr **Witold Walawender** - przewodniczący Komisji Regulaminowo-Statutowej RM Rzeszowa oraz mgr **Janusz Dźwierzyński** - kierownik Podziemnej Trasy Turystycznej w Rzeszowie. Do akcji włączyli się też dziennikarze: z „Echa Rzeszowa” oraz pracownicy dydaktyczno-naukowi Instytutu Socjologii Uniwersytetu Rzeszowskiego: dr **Agata**

Nijander-Dudzińska, współkoordynator Konkursu Wiedzy o Rzeszowie, dr **Karolina Cynk** i dr **Katarzyna Błaszczuk** oraz mgr **Zofia Węgrzyn**. Nad sprawnym przebiegiem spotkań czuwał dr **Adam Kulczycki**. Wówczas wśród uczniów przeprowadzono quizy konkursowe. Najlepsi otrzymali kupony do Restauracji „Chilita”.

Fundatorami nagród byli także: prezes Polskiego Radia Rzeszów S.A., WSK „PZL - Rzeszów” S.A. i Radio Taxi 19191 oraz GC „Nowiny” i Urząd Miasta Rzeszowa, Centrum Usług Turystycznych w Rzeszowie, Stowarzyszenie Grupa Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”, Podkarpacki Bank Spółdzielczy - Oddział w Rzeszowie oraz Restauracja „Chilita”.

Dla wszystkich uczestników konkursu okolicznościowe upominki ufundował Uniwersytet Rzeszowski i Rada Młodzieży Rzeszowa.

Konkurs zorganizował: Uniwersytet Rzeszowski, Instytut Socjologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, Fundacja Książąt Lubomirskich, Urząd Miasta Rzeszowa, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, Stowarzyszenie Grupa Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza” i Rada Młodzieży Rzeszowa. Konkurs odbył się pod Honorowym Patronatem JM Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Aleksandra Bobko, księcia Jana Lubomirskiego-Lanckorońskiego, prezydenta miasta Rzeszowa Tadeusza Ferencza.

Uroczyste wręczenie nagród dla 10 najlepszych uczestników konkursu zaplanowano w dniu 28 kwietnia (o godz. 13) w rzeszowskim Ratuszu.

Uczestników konkursu i gości powitał dr hab. prof. UR Wojciech Walat, Prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego

Sylwia Fuglewicz zajęła pierwsze miejsce w tegorocznym konkursie wiedzy o Rzeszowie

KAZIMIERZ
OŻÓG

STARE I NOWE W JĘZYKU POLSKIM

Najdoskonalszy system znakowy, jaki stanowi każdy język etniczny, jest nierozzerwalnie związany z życiem każdej posługującej się nim społeczności i nieustannie odzwierciedla wielość zmian obyczajowych, ekonomicznych, kulturowych, zwłaszcza politycznych, zachodzących w danych społeczeństwach. Wszystkie

Język najpierw zmienia się pod wpływem czynników wewnętrznych, systemowych. Są to zmiany powodowane tendencją do ekonomii języka i praktycznie dla jednego pokolenia są one niezauważalne. Drugi rodzaj czynników wywołujących zmiany językowe tkwi w rzeczywistości zewnętrznej. Jeśli zmienia się rzeczywistość, zmienia się i język. Gwałtowne przeobrażenia w Polsce, zaskakujące nas ostatnio w różnych dziedzinach znajdują natychmiast swoje odbicie w języku polskim, który w ciągu ostatnich 25 lat zmienił się najbardziej w swoich dziejach.

języki natychmiast rejestrują to, co dzieje się wśród mówiących społeczności, które żyją, rozwijają się, pracują, tworzą dobra materialne i kulturę duchową, często przeżywają kryzys, a nawet giną. Ma to wszystko swoje odbicie w języku, który istnieje tak długo, jak długo żyje i działa mówiąca (posługująca się językiem) grupa, zwłaszcza wspólnota narodowa. Język jest ważnym elementem tożsamości narodowej i swoim zasięgiem obejmuje wszystkie sfery jej życia; od najbardziej intymnej rozmowy między osobami, od codziennych, potocznych komunikatów aż po skomplikowane traktaty naukowe i domenę działań publicznych. Nie jest zatem obojętna jakość naszego języka i jego zdolność do ekspresji zarówno pojedynczej osoby, bo język za każdym razem jest „mój”, jak i dążeń, celów, zabiegów wspólnoty, bo język jest z natury fenomenem wspólnotowym.

Dziś badacze coraz częściej na określenie silnych i obustronnych związków między językiem a wspólnotą narodową i jej kulturą używają określenia **uniwersum językowo-kulturowe**. To uniwersum w Polsce

trwa od czasów przedchrześcijańskich, mniej więcej od IX wieku, gdyż wtedy wykształciły się dialekty polskie, które w wiekach późniejszych dały polski język ogólny, potem literacki. Dziś to uniwersum jest bardzo bogate i zawiera różnorodne elementy, które na płaszczyźnie współczesności można określić jako współistnienie jednostek języka starych i nowych.

Podstawową cechą każdego języka jest jego ewolucja, zmienność w czasie. Język najpierw zmienia się pod wpływem czynników wewnętrznych, systemowych. Są to zmiany powodowane tendencją do ekonomii języka i praktycznie dla jednego pokolenia są one niezauważalne. Drugi rodzaj czynników wywołujących zmiany językowe tkwi w rzeczywistości zewnętrznej. Jeśli zmienia się rzeczywistość, zmienia się i język. Gwałtowne przeobraże-

Foto: E. Wójcickiewicz

nia w Polsce, zaskakujące nas ostatnio w różnych dziedzinach znajdują natychmiast swoje odbicie w języku polskim, który w ciągu ostatnich 25 lat zmienił się najbardziej w swoich dziejach.

Polskie współczesne uniwersum językowo-kulturowe zawiera różne co do wieku jednostki leksykalne. Językoznawca przypomina nieco archeologa, który pod warstwą ziemi odkrywa kolejne pokłady zabytków (pozostałości) kultury materialnej. Podobnie i my, pod warstwami różnych zjawisk fonetycznych, odkrywamy stare znaczenia i wyrazy liczące niekiedy kilka tysięcy lat. W języku polskim dziś obserwujemy kilka grup słownictwa, które możemy nazwać słownictwem dawnym.

Warstwa słownictwa indoeuropejskiego to warstwa najstarsza. Nasza grupa etniczna, nazywana Polakami, wywodzi się z plemion prasłowiańskich, a te z kolei wyszły z plemion, które umownie określamy jako wspólnota indoeuropejska. Są różne hipotezy odnośnie do ich siedzib, najprawdopodobniej były to północne rejony nad Morzem Czarnym i Jeziorem Kaspjskim, z których rozeszli się członkowie tych wspólnot na olbrzymie terytoria od Indii po wybrzeża Morza Śródziemnego, Atlantyk, Morze Północne w Europie. W końcu XIX wieku zrekonstruowano język praindoeuropejski. Zachowało się z niego w polszczyźnie co najmniej kilkaset wyrazów, oznaczających podstawowe, codzienne kategorie semantyczne związane z człowiekiem i światem. A zatem, co najmniej 4 tysiące lat mają takie wyrazy, jak: *serce, wątroba, krew, rozum, ręka, noga, oko, ucho, gardło, nos, miód, dziad, kłos, niebo, jeść, iść, chodzić, kiwać, noc, dzień, dzieża, garnek, dźwięk, żdźbło, śmierdzieć, mknąć*. Przykłady można mnożyć. Wyrazy te utrzymały się od wspólnoty indoeuropejskiej, bo są semantycznie wyraziste, a jako nieodzowne dla nazwania człowieka i świata, są ciągle używane. Rzecz jasna, że postać fonetyczna często jest inna, została ona zaadaptowana do warunków fonetyki polskiej, która przechodziła wiele zmian, ale rdzenie tych wyrazów pozostały takie same, indoeuropejskie. Podstawowa, codzienna, zdroworoządkowa wizja naszego świata jest indoeuropejska i liczy kilka tysięcy lat.

Druga co do wieku warstwa słownictwa, funkcjonująca przez mniej więcej 15, 16 stuleci, to słownictwo prasłowiańskie. To ono stanowi drugą podstawę naszego postrzegania świata. Z tej warstwy wyszły wyrazy prapolskie, por.: *niemowlę, laska, las, lato, łajać, cieszyć się, łagodzić, mścić się, pić, piec, szyja*. Tych elementów jest, paradoksalnie, mniej niżeli praindoeuropejskich. Mówiąc obrazowo, wizja świata, którą mieli modyfikować językowo Prasłowianie, była już wypełniona słowami indoeuropejskimi. Przyjęcie chrześcijaństwa przez księcia Mieszka I i jego dwór, a potem chrystianizacja Polski, dały językowi polskiemu ogromny, nowy im-

puls. Kultura pisma zrewolucjonizowała polską kulturę. Pojawiały się pierwsze teksty, pierwsze dokumenty w języku łacińskim, który wprowadzał język polski na zupełnie nowe drogi. Łacina niby starsza siostra języka polskiego, o tak długiej tradycji literackiej i urzędowej, wprowadzała język polski na salony kulturalne i literackie Europy, by mniej więcej po 300 latach dać zdumiewające wyniki w postaci takich arcydzieł pisanych już w języku polskim, jak *Bogurodzica*. Wpływ łaciny był w dziejach języka ogromny, a wyrazów z pochodzenia łacińskich mamy potężny zbiór, z pewnością ponad 1000 leksemów. Co ciekawe, wpływ ten był szczególnie w wiekach X-XIII i później w wieku XVI. Łacina dała językowi polskiemu słowa oznaczające kulturę duchową, związane z religią katolicką, edukacją, literaturą, nauką. Intellektualnie jako Polacy jesteśmy zatem dziećmi łaciny, por.: *ołtarz, kościół, nieszpory, msza, brewiarz, opat, zakrystia, nawa, lekcja, indeks, studia, profesor, doktor, magister, historia, kodeks, linia, cyrkiel, globus, sens, temat*. I setki innych przykładów. O wiele mniejsze było działanie greki, choć i ono dało dziesiątki wyrazów z kultury duchowej, por. *matematyka, fizyka, ekonomia, teologia*,

Najnowsza, bardzo ekspansywna warstwa słownictwa w języku polskim pochodzi z języka angielskiego i nazywa upowszechniane także w Polsce wzorce kultury amerykańskiej, jej rozstrzygnięcia ekonomiczne, technologiczne, medialne, konsumpcyjne, zmiany obyczajowe.

W wieku XIII Tatarzy spustoszyli całe południe Polski, pałac, mordując, grabiąc, wprowadzając mieszkańców w jasyr. Zostali dopiero zatrzymani w bitwie pod Legnicą w roku 1241. Trzeba jednak było odbudować kraj, sprowadzili więc książęta wielu osadników niemieckich, a wraz z nimi przyszło słownictwo niemieckie. Jest to duża warstwa wyrazów z kręgu zarządzania miastem, por. *burmistrz, wójt, sołtys, rynek, rada, bruk, cegła, kuchnia*. I kolejno do polszczyzny napływały w ciągu wieków inne zapożyczenia: w wieku XIV czeskie, w czasach królowej Bony włoskie, w XVIII wieku w dobie Oświecenia francuskie. Potem przyszła niewola narodowa, czas zaborów, prześladowanie polskości i języka ojczystego, znów był napływ elementów niemieckich i rosyjskich.

Dzisiaj mamy dominację we współczesnym świecie kultury amerykańskiej, a globalizacja oznacza coraz częściej amerykanizację. Dlatego też najnowsza, bardzo ekspansywna warstwa słownictwa w języku polskim pochodzi z języka angielskiego i nazywa upowszechniane także w Polsce wzorce kultury amerykańskiej, jej rozstrzygnięcia ekonomiczne, technologiczne, medialne, konsumpcyjne, zmiany obyczajowe. Globalna wioska w stylu amerykańskim staje się zuniformizowanym *Mcświatem*, którego atrybutami są: *komputer, hamburger, hipermarket, show, walentynki, CNN, jupi-*

szony, didżeje, liderzy, trenerzy, living room, lunch, imobiliser, garden party, monitoring, full-time, lajki i setki innych wyrazów. Powodują one, że Polak zaczyna coraz częściej widzieć świat oczyma Amerykanina, bo zatracamy dawne wyrazy na rzecz ultranowoczesnych, pozytywnie wartościowanych, modnych, ekspansywnych, często oficjalnie zalecanych wyrazów angielskich. Zbyt łatwo żegnamy polską (indoeuropejską, prasłowiańską) specyfikę naszego słownictwa, zastępując np. wydarzenie *eventem*, plan, działanie *mapą drogową*, przeproszam wyrazem *sorry*. *Sorry, taki mamy klimat! Sorry, takie nastały czasy!* Czy mamy się poddać? Jeśli się podamy, to za trzydzieści, czterdzieści lat w kontaktach

oficjalnych w firmach, w nauce, w ekonomii, w życiu publicznym będzie dominował niepodzielnie język angielski (już teraz każą nam pisać monografie o języku polskim w języku angielskim, bo *parametryzacja, audyty, akredytacje, aplikacje* i inne cuda wianki), a polszczyzna zostanie zepchnięta do mało znaczącego dialektu słowiańskiego, używanego w kontaktach rodzinnych. Trzeba walczyć o dobrą polszczyznę. Przy bardzo dobrej znajomości języka polskiego, musimy znać język angielski, aby świadomie używać i jednego, i drugiego języka. *Sorry, pora kończyć!*

Foto: E. Wójcikiewicz

RUSZYŁY SEJMOWE PRACE NAD NOWELIZACJAMI USTAWY PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM ORAZ USTAWY O ZASADACH FINANSOWANIA NAUKI

Lepsze przygotowanie studentów i absolwentów do wyzwań rynku pracy, wsparcie uczelni w okresie niżu demograficznego oraz priorytet finansowy dla infrastruktury badawczej o strategicznym znaczeniu dla rozwoju Polski – to tylko niektóre z rozwiązań zawartych w projekcie nowelizowanych ustaw. 6 lutego br. projekt był rozpatrywany na posiedzeniu komisji edukacji, nauki i młodzieży (pierwsze czytanie obu nowelizacji). Teraz projekty zmian będą rozpatrywane w podkomisjach.

Wśród najważniejszych celów nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym znalazło się m.in. **lepsze przygotowanie studentów i absolwentów do wyzwań rynku pracy**. Przepisy nowelizacji, wzmacniające szanse studentów i absolwentów na rynku pracy przewidują m.in. obowiązkowe 3-miesięczne praktyki podczas studiów na kierunkach o profilu praktycznym. Wprowadzony zostanie też ogólnopolski system monitorowania losów zawodowych absolwentów – realizowany przez MNiSW w oparciu o dane z ZUS. Pozwoli on pozyskać rzetelne, przekrojowe dane o tym, jak absolwenci radzą sobie na rynku pracy po opuszczeniu uczelni.

Nowelizacja ma na celu również stworzenie możliwości uznawania kwalifikacji uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego – na kursach, szkoleniach, w pracy zawodowej oraz wolontariacie. Jest to rozwiązanie atrakcyjne dla osób, które chcą przekwalifikować się, lub

zdożyć zupełnie nowe umiejętności, chcą ukończyć przerwane w przeszłości studia, albo podjąć je po latach aktywności zawodowej. Uczelnie będą potwierdzały ich wiedzę i umiejętności nie na podstawie zaświadczeń czy dokumentów, ale konkretnej wiedzy i umiejętności, sprawdzonych przez ekspertów.

– *Zwiększamy możliwość wejścia dojrzałych osób w obieg uczelni. Będą mogli, bazując na swoich doświadczeniach, pogłębiać wiedzę i w ten sposób stać się atrakcyjniejsi dla pracodawców* – podkreśliła na posiedzeniu komisji prof. Lena Kolarska-Bobińska, minister nauki i szkolnictwa wyższego.

Nowe przepisy przewidują też wzmocnienie praw studentów i doktorantów. W nowelizacji znalazły się rozwiązania zgłoszone przez organizacje studenckie – zwłaszcza Parlament Studentów RP. MNiSW zamierza m.in. wprowadzić maksymalny termin na zawarcie umowy pomiędzy uczelnią i studentem – po wydaniu decyzji o przyjęciu na studia i nie później niż 30 dni po rozpoczęciu zajęć. Uniemożliwione zostanie też wprowadzenie w trakcie studiów dodatkowych opłat, które nie były przewidziane w umowie. Uczelnia będzie musiała także opublikować na swojej stronie internetowej zasady pobierania opłat od studentów oraz wzór zawieranej z nimi umowy.

Stworzone zostaną też możliwości prawne stwarzające doktorantom PAN i instytutów badawczych otrzymywania stypendiów dla najlepszych – np. stypendia prezesa PAN, lub stypendia ministra, nadzorującego instytut. Doktoranci odbywający studia doktoranckie poza uczelnią zyskają zaś prawo do ubiegania się o kredyty i pożyczki studenckie.

Nowelizacja wprowadza także silniejszy niż dotychczas podział na uczelnie akademickie i zawodowe. Resort proponuje też, aby jednostki, które nie posiadają uprawnień do nadawania stopni naukowych mogły prowadzić wyłącznie studia o profilu praktycznym. Większe i posiadające odpowiednie uprawnienia będą mogły prowadzić studia i o profilu praktycznym, i ogólnoakademickim.

Zmienione przepisy służyć będą także skuteczniejszej niż dotychczas walce z plagiatami prac dyplomowych i naukowych oraz sprawniejszemu postępowaniu dyscyplinarnemu wobec wykładowców naruszających prawo.

W ustawie przewiduje się m.in. stworzenie „listy ostrzeżeń”, czyli zestawienia ilustrującego rozmaite nieprawidłowości w uczelniach. Będzie to część przygotowywanego portalu, pokazującego w transparentny sposób kondycję wszystkich szkół wyższych w Polsce.

W projekcie nowelizacji prawa o szkolnictwie wyższym znalazły się także przepisy wspierające innowacyjność. Naukowcy uzyskają pełne prawa majątkowe do wynalazków, co motywować będzie ich do większej aktywności w obszarze komercjalizacji i wdrożeń.

Zaproponowane zmiany w ustawie o zasadach finansowania nauki ułatwią wspieranie strategicznej infrastruktury badawczej oraz wzmocnią aktywność Polaków w Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Nowelizacja umożliwi też kierowanie większego strumienia pieniędzy do najlepszych jednostek naukowych (z kategorią A i A+). W projekcie znalazła się też wyczekiwana przez środowisko młodych badaczy definicja naukowca rozpoczynającego karierę naukową.

System POLON zostanie poszerzony o dane o systemie nauki. Uwzględnione zostaną w nim informacje o osiągnięciach naukowych jednostek, innowacyjnych i wdrożeniowych. Dostęp do większości z nich będzie otwarty i powszechny.

– *Jeśli Polska ma być krajem innowacyjnym, naukowcy muszą wiedzieć, czym zajmują się inni badacze. Muszą się wzajemnie dopingować* – stwierdziła prof. Lena Kolarska-Bobińska.

Rozszerzona zostanie też definicja działalności upowszechniającej naukę o takie znaczenia jak upowszechnianie, promocja i popularyzacja dokonań naukowych w skali krajowej i międzynarodowej, finansowanie zasobów ważnych dla nauki i jej dziedzictwa. Zaproponowana nowelizacja umożliwi też finansowanie wkładu własnego, który pozwala na włączenie się polskich naukowców w duże, międzynarodowe projekty badawcze oraz wspieranie działań związanych z wykorzystaniem strategicznej infrastruktury badawczej zlokalizowanej poza Polską – na potrzeby znaczących projektów naukowych polskich uczonych i zespołów naukowych.

W ustawie zapisano też podstawowe kryteria, uwzględniane przy przyznawaniu środków na naukę (szczegółowe zostaną zawarte w rozporządzeniu). Przy finansowaniu dużej i strategicznej infrastruktury badawczej ważne będą: kategoria naukowa jednostki, umieszczenie na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej, posiadany program badań naukowych i prac rozwojowych, znaczenie inwestycji dla celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa.

Tekst pochodzi ze strony MNiSW

Wydawnictwo UR poleca

Kazimierz Braun, Mój Teatr Norwida, seria: Z Archiwum Pisarza, t. VI, **redaktor serii: Jolanta Pasterska**, ISBN: 978-83-7338-959-5, 2014, s. 276, format A5, oprawa twarda, cena: 26,25 zł

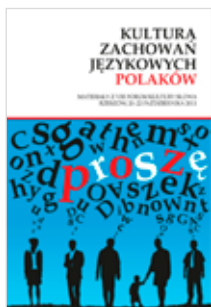
Książka autorstwa prof. Kazimierza Brauna, wybitnego reżysera teatralnego, pisarza i uczonego, jest kontynuacją jego prac nad problematyką teatru w twórczości Cypriana Norwida. Zostały one zainicjowane przed laty świetną, w wielu kwestiach odkrywczą książką tego autora pt. *Cypriana Norwida teatr bez teatru*, a następnie znalazły kontynuację w wielu innych jego publikacjach. Osobny, niezwykle wartościowy rozdział w norwidowskim dorobku Kazimierza Brauna stanowią – co zupełnie oczywiste – przedstawienia sztuk Norwida w jego reżyserii. Mamy tu zatem do czynienia z niezwykle ambitną, a przy tym konsekwentną i systematyczną pracą nad udostępnieniem twórczości autora *Promethidiona* szerokim rzeszom czytelników oraz miłośników teatru.

Z recenzji dra hab. prof. UR Marka Stanisza

Genetycznie modyfikowany organizm jako przedmiot oceny moralnej, **red. Aleksander Bobko, Karolina Cynk**, ISBN: 978-83-7338-968-7, 2014, s. 252, format B5, oprawa broszurowa, cena: 19,95 zł

Książka adresowana jest do wszystkich, których interesuje etyczne i społeczne ujęcie problematyki. Niewątpliwie ta monografia nie daje odpowiedzi na wszystkie pytania, jakie wiążą się z tematyką transgenicznych organizmów, co więcej, niektóre zawarte w niej tezy mogą uchodzić za kontrowersyjne. Ale to pewnie skłoni Czytelnika do poszerzenia wiedzy na temat GMO. Ponadto ci, którzy zdecydują się zapoznać z argumentami zwolenników i przeciwników ingerowania w materiał genetyczny żywych organizmów, zapewne będą bardziej świadomi szans i zagrożeń związanych z inżynierią genetyczną i produktami powstałymi przy jej wykorzystaniu.

Kultura zachowań językowych Polaków, **red. Maria Krauz, Kazimierz Ożóg**, ISBN: 978-83-7338-956-4, 2013, s. 282, format B5, oprawa broszurowa, cena: 26,25 zł

Publikacja jest zbiorem artykułów z VIII Forum Kultury Słowa, które odbyło się w Rzeszowie. Ukazuje wieloaspektowe ujęcie werbalnych i niewerbalnych zachowań Polaków, refleksje na tematy kontaktów językowych „Polaka z Polakiem”, obywatela z władzą, sprzedającego i kupującego, duchownego i człowieka świeckiego. Spojrzeniu na tematy językowe towarzyszy refleksja mieszcząca się nie tylko w kręgu zagadnień etyki mowy i poprawności językowej, ale też przekraczania granic dobrych obyczajów, akceptacji i szacunku dla partnera aktu komunikacji. Lektura tekstów autorów, uznawanych powszechnie za autorytety w kwestiach kultury zachowań językowych i możliwość śledzenia żywej dyskusji o języku w przestrzeni publicznej jest prawdziwą przyjemnością.

Z recenzji dr hab. prof. nadzw. Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej

Małgorzata Zaborniak-Sobczak, Odpowiedzialność młodzieży z wadą słuchu, ISBN: 978-83-7338-967-0, 2014, s. 186, format B5, oprawa twarda, cena: 21 zł

Podjęte przez Autorkę problemy są bardzo ważne ze społecznego i pedagogicznego punktu widzenia, a jednocześnie stosunkowo mało rozpoznane. W związku z tym ta pozycja bardzo dobrze wpisuje się w dotychczasowe dokonania pedagogiki specjalnej zarówno na płaszczyźnie teorii, jak i praktyki tej dyscypliny. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności jest jednym z najpoważniejszych wyzwań dla nauczycieli i innych pedagogów tak w systemie edukacyjnym ogólnodostępnym, jak i specjalnym. Autorka diagnozuje czynniki różnicujące poczucie odpowiedzialności nie tylko przez oddziaływanie bezpośrednie, ale również pośrednie, np. przez podnoszenie poziomu samooceny oraz modyfikowanie preferencji wartości uczniów.

DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W UNIWERSYTECIE RZESZOWSKIM

Systematycznie wzrasta w Uniwersytecie Rzeszowskim liczba osób niepełnosprawnych podejmujących studia wyższe. Przykładowo, w roku akademickim 2001/2002 niepełnosprawnych studentów było 160, na ponad 22 000 studentów ogółem, w roku 2007/2008 liczba niepełnosprawnych studentów wzrosła dwukrotnie (337 osób), zaś liczba wszystkich studentów zmalała do około 20 000 osób. Aktualnie w Uniwersytecie Rzeszowskim studiuje blisko 400 osób posiadających orzeczenia o niepełnosprawności (przy 18 700 studentów ogółem).

Działania uczelni na rzecz studentów z niepełnosprawnością wyrażają się głównie w ofercie Biura Osób Niepełnosprawnych UR (BON), którym kieruje, powołany w 2008 roku przez rektora uczelni, pełnomocnik rektora ds. osób niepełnosprawnych oraz Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (OWiRON), zorganizowanego w ramach Projektu *Rozwój Uniwersytetu Rzeszowskiego szansą dla regionu* (zadanie 8. Przygotowanie studentów niepełnosprawnych do korzystania z pełnej oferty edukacyjnej UR). OWiRON powstał w 2009 roku i jego zasadniczym celem było wsparcie działań pełnomocnika rektora ds. osób niepełnosprawnych. W bieżącym roku akademickim (2013/2014) OWiRON kończy swoją działalność, a część prowadzonych tam działań przejmuje Biuro.

Dążymy przede wszystkim do tworzenia niepełnosprawnym studentom i doktorantom Uniwersytetu Rzeszowskiego warunków do pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia oraz ułatwiamy ich udział w szeroko rozumianej integracji psychospołecznej ze społecznością akademicką. Zadania te realizowane są przede wszystkim przez:

- likwidację barier architektonicznych, uniemożliwiających sprawne funkcjonowanie osób z dysfunkcjami ruchu na uczelni, w tym organizację transportu pomiędzy budynkami UR dla osób z dysfunkcją narządu ruchu;
- zapewnienie osobistych asystentów dla osób niedowidzących, niewidomych oraz niesamodzielnych, z głęboką niepełnosprawnością ruchową,
- zapewnienie tłumaczy języka migowego, dla studentów niesłyszących;

- utworzenie sali edukacyjnej, wyposażonej w specjalistyczny sprzęt, aktywnie wspomagający proces uczenia się osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
- uruchomienie wypożyczalni specjalistycznego sprzętu, wspomagającego proces uczenia się;
- wyposażenie sal wykładowych w urządzenia wspomagające proces dydaktyczny osób niepełnosprawnych;
- organizację specjalistycznych kursów i szkoleń podnoszących kompetencje studentów;
- organizację obozów szkoleniowo-integracyjnych dla studentów z niepełnosprawnością i wolontariuszy, które odbywają się w przerwach międzysemestralnych, dzięki czemu, oprócz zdobywania nowych umiejętności w trakcie szkoleń i warsztatów, studenci mogą odpocząć w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych, a także nawiązać trwałe znajomości i przyjaźnie, co owocuje łatwiejszym funkcjonowaniem w życiu społecznym;
- organizację cyklicznych spotkań informacyjno-adaptacyjnych („Dni adaptacji”) dla pierwszych roczników, mające na celu zapoznanie nowych studentów z ofertą uczelni, skierowaną do osób niepełnosprawnych;
- organizację i uczestnictwo w konferencjach naukowych dotyczących problemów osób niepełnosprawnych;
- organizację przeglądów filmowych o tematyce niepełnosprawności i spotkań z wybitnymi postaciami, będącymi osobami niepełnosprawnymi.

Przedstawione działania, podobnie jak w innych uczelniach kraju, dofinansowane są z działalności statutowej (dotacje) oraz z funduszy Unii Europejskiej (POKL). Jednym z tego typu działań unijnych jest wsparcie pełnomocnika rektora ds. osób niepełnosprawnych przez funkcjonowanie OWiRON.

W ramach OWiRON, w latach 2009 – 2013, udzielono wsparcia ponad 375 osobom z niepełnosprawnością. Zorganizowano w sumie 1084 godziny zajęć w postaci: konsultacji specjalistycznych, rehabilitacji ruchowej, warsztatów integracyjnych niepełnosprawnych studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego,

aktywizujących oraz psychoedukacyjnych o różnej tematyce. W ofercie OWIRON zwracano także uwagę na działania promujące Uniwersytet Rzeszowski jako uczelnię przyjazną osobom niepełnosprawnym. Przykładem medialnej działalności jest biuletyn Aktywni i Sprawni (Informator Ośrodka Wsparcia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – Studentów UR). Publikacja ma zasięg ogólnopolski, dociera bowiem do każdego ośrodka akademickiego w Polsce. Na prowadzonej stronie internetowej: www.owiron.ur.edu.pl, odnaleźć można informacje o potrzebach i możliwościach eduka-

cyjnych osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Materiały te opracowane zostały przez pracowników dydaktyczno-naukowych UR. Publikacje skierowane są głównie do nauczycieli akademickich.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące działalności na rzecz studentów z niepełnosprawnością znajdują się na stronie internetowej uniwersyteckiego Biura Osób Niepełnosprawnych (<http://niepełnosprawni.ur.edu.pl>), a nasza oferta działań i wsparcia studentów z niepełnosprawnością wpisuje się w ogólnopolski trend w tym zakresie.

MACIEJ
BROŻYNA
ŁUKASZ GODEK
ANDRZEJ
URBANIK

JUŻ TERAZ ZAPLANUJ UDZIAŁ W OSOTT 2014

Wydział Wychowania Fizycznego zaprasza do udziału w najstarszej i największej imprezie podróżniczej w Polsce, organizowanej po raz drugi w Rzeszowie na zaproszenie prof. **Aleksandra Bobko** – rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego i **Tadeusza Ferenc** – prezydenta miasta Rzeszowa. Spotkanie zaplanowano w hotelu Rzeszów, gdzie pod wodzą prezes **Edyty Podkulskiej** zrobione zostanie wszystko, aby podróżnicy czuli się jak najlepiej. Już podczas ubiegłorocznej imprezy niektórzy żartowali, że warunki były zbyt luksusowe jak dla globtroterów. Ideą OSOTT jest upowszechnianie turystycznych wypraw w nieznaną. Im dalej od Polski, tym pewnie było ciekawiej podczas wyjazdu, ale organizatorzy oczekują też osób poruszających się po nieznanym terenie w Europie.

Już obecnie można zgłaszać propozycje prezentacji z podróży, z całego świata, pod adres: maxu10@wp.pl lub travelbit@travelbit.pl. Prezentery zostaną przyjęci w hotelu „Rzeszów” po królewsku, a ich pobyt w Rzeszowie będzie bezpłatny.

OSOTT to poważna impreza o dużych wartościach edukacyjnych. Można było się o tym przekonać, oglądając prezentacje oraz filmy na ubiegłorocznym spotkaniu. W większości przypadków były znakomicie przygotowane i nie ograniczały się jedynie do pokazywania ciekawych zakątków świata, ale były pogłębione o wątki etnograficzne, religioznawcze, historyczne oraz antropologiczne. Były znakomite prezentacje, ale przede wszystkim znakomici prezentery i uczestnicy. Można było zauważyć dużą rozpiętość wiekową zgromadzonych podróżników – od licealistów do emerytów,

co jest kolejnym dowodem na to, że podróżować można w każdym wieku. Dla większości OSOTT-owiczów podróżowanie to życiowa pasja, a na co dzień oddają się innym zajęciom zawodowym. Mieliśmy podróżników od spawacza do profesora fizyki i lekarzy, znalazł się także były żołnierz Legii Cudzoziemskiej.

Na OSOTT - 2014 wystąpi wielu znanych podróżników. Ponownie swoją wizytę w 2014 roku zapowiedzieli: **Marek Kamiński**, **Wojciech Dąbrowski** oraz **Ela i Andrzej Lisowscy**. Przy okazji warto zwrócić uwagę na to, że podczas otwarcia imprezy wystąpiło kilku rzeszowskich podróżników, udowadniając, „iż rzeszowianie nie gęsi i swoich podróżników też mają”. Właśnie z Rzeszowa pochodzi **Andrzej Urbanik**, twórca OSOTT-u. Na spotkanie już zapowiedzieli przyjazd zagraniczni podróżnicy – z Włoch, Niemiec, Izraela i Indii.

Jak co roku zostaną w Rzeszowie rozstrzygnięte tradycyjne konkursy na najlepszą RELACJĘ Z PODRÓŻY, FOTO-HIT-OSOTT, PLAKAT-OSOTT.

Jako współorganizatorzy mamy nadzieję, że głównym wygranym po raz kolejny okaże się Rzeszów bowiem miasto globtroterom bardzo się spodobało, a dla wielu z nich jego urok był prawdziwym odkryciem. OSOTT-owicze zgodnie postanowili, że spotkają się po raz kolejny w okresie od **8 do 10 listopada**.

Zapraszamy wszystkich, a w szczególności pracowników i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego, wśród których zapewne jest wielu przyszłych OSOTT-owiczów. Zachęcamy do udziału absolwentów Uniwersytetu i innych podkarpackich uczelni.

TOMASZ
TARNOWSKI

WYDZIAŁ EKONOMII – KLUCZEM DO REALIZACJI MARZEŃ?

Pobyty i studiowanie w Anglii przekonały mnie, że z wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w trakcie studiowania na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego nie musimy mieć kompleksów, bo dobrze jesteśmy przygotowani do wyzwań stawianych na innych, renomowanych uczelniach zagranicznych.

Jako student Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego ukończyłem równoległe studia licencjackie na Uniwersytecie w Huddersfield. W listopadzie 2013 roku uczelnia ta otrzymała prestiżowe wyróżnienie – University of the Year 2013, które zostało przyznane przez magazyn Times Higher Education. Na Uniwersytecie w Huddersfield studiują osoby z Wielkiej Brytanii, krajów Unii Europejskiej i ponad 80 krajów całego świata. Uniwersytet w Huddersfield słynie nie tylko z tego, że zajmuje czołowe pozycje w rankingach akademickich, ale również z tego, że funkcję rektora sprawuje światowej sławy aktor i ambasador sztuki – sir Patrick Stewart.

Huddersfield jest niewielkim miastem położonym na północ od Londynu, nieopodal ważnych ośrodków miejskich północnej Anglii. Niedaleko Huddersfield znajduje się miasto York, które wywarło na mnie ogromne wrażenie. Jest ono jednym z najbardziej pasjonujących miast Anglii, pełnym historii, bogatej architektury oraz zabytków liczących ponad 2 tys. lat.

Za największą zaletę mojego wyjazdu do Huddersfield uważam możliwość uzyskania stopnia licencjata brytyjskiego BA (Hons). Studia te nauczyły mnie wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce oraz pozwoliły na podniesienie umiejętności językowych. Zajęcia mają tu charakter praktyczny i są prowadzone w interesujący sposób. Najbardziej zapadły mi w pamięć

warsztaty, podczas których inwestowaliśmy wirtualne pieniądze na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Wyjazd na studia cząstkowe do innego kraju to również szansa na poznanie studentów z całego świata oraz nawiązanie nowych znajomości. Dzięki temu pogłębiłem swoją wiedzę w oparciu o prywatne doświadczenia moich kolegów i koleżanek, związane z życiem w danym kraju. Pobyt i studiowanie w Anglii przekonały mnie, że z wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w trakcie studiowania na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego nie musimy mieć kompleksów, bo dobrze jesteśmy przygotowani do wyzwań stawianych na innych, renomowanych uczelniach zagranicznych.

Wycieczka studentów z programu Erasmus
(z Uniwersytetu Stambulskiego) do Pamukkale

Kontynuacją realizacji moich marzeń były studia magisterskie. Podczas ich trwania skorzystałem z możliwości wyjazdu na studia do Turcji, w ramach programu Erasmus. Wybrałem Stambuł, który jest największym i najludniejszym miastem Turcji. Rozciąga się od północnego wybrzeża morza Marmara po obu stronach cieśniny Bosfor. To niezwykle miasto łączy ze sobą dwa kontynenty: Europę i Azję. Na wybraną uczelnię pojechałem na miesiąc przed rozpoczęciem zajęć, w czasie którego uczęszczałem na intensywny kurs języka tureckiego. Studiowałem na Uniwersytecie Stambulskim, który jest jednym z największych i najbardziej prestiżowych uniwersytetów w Turcji. Kampus uczelni mieści się w zabytkowej części miasta. Na uwagę zasługuje wspaniała biblioteka wzniesiona w 1925 roku. Uniwersytet Stambulski obecnie posiada 17 wydziałów, na których studiuje 70 tys. studentów oraz zatrudnionych jest 6 tys. pracowników naukowych. Na Wydziale Ekonomii, na którym studiowałem, językiem wykładowym jest język angielski. Zajęcia z każdego przedmiotu odbywają się raz w tygodniu przez trzy godziny i mają formę seminariów. W ciągu semestru nie pisze się kolokwium, natomiast są dwie sesje egzaminacyjne. Każdy przedmiot kończy się egzaminem, a dodatkowo przygotowuje się eseje lub prezentacje.

Czas spędzony w Stambule był dla mnie czasem wyjątkowym. Mieszkałem tam przez pół roku, ale był to wystarczający czas, aby dobrze poznać uroki tego miasta. Wyjazd w ramach Erasmus dał mi szansę poznania innego kraju, nowej kultury i religii, a przede wszystkim możliwość poznania nowych ludzi.

Zdjęcia ze zbiorów Wydziału Ekonomii

Obiekty Uniwersytetu w Huddersfield zlokalizowane są w spokojnej części miasta

Na zakończenie nauki absolwenci angielskich uczelni fotografują się przed wejściem na akademicki kampus

Akademicka uroczystość w Huddersfield, z udziałem delegacji Uniwersytetu Rzeszowskiego

Wydział Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego jest członkiem instytucjonalnym AIESEP – międzynarodowego stowarzyszenia szkół wyższych wychowania fizycznego. Dlatego nauczyciele akademicy WWF wzięli udział w kilku kongresach i konferencjach. Tegoroczny światowy kongres AIESEP zorganizowano w Auckland (Nowa Zelandia).

WOJCIECH J.
CYNARSKI

KONGRES PEDAGOGIKI SPORTU I WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Nasz Wydział Wychowania Fizycznego jest od roku 2009 aktywnym członkiem instytucjonalnym AIESEP – Międzynarodowego Stowarzyszenia Szkół Wyższych Wychowania Fizycznego, a autor tegoż komunikatu – imiennym reprezentantem uczelni. W okresie 5 lat przedstawiciele Wydziału Wychowania Fizycznego wzięli udział w kongresach i konferencjach AIESEP zorganizowanych w Jyväskylä, Sapporo, Pensakoli, La Corunie i w Warszawie.

Do Auckland przyjechało 350 osób z wielu krajów świata, a bezpośrednim organizatorem kongresu były Uniwersytety w Queensland (Australia) i Auckland (Nowa Zelandia). Z Polski przybyły dwie osoby – dr

hab. Michał Lenartowicz (nb. członek Zarządu AIESEP i organizator ostatniej konferencji w AWF w Warszawie) oraz autor tekstu, nauczyciel akademicki Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Światowy Kongres AIESEP 2014 w Auckland odbywał się na Wydziale Wychowania (Faculty of Education) Uniwersytetu w Auckland, w dniach 10–13 lutego 2014, w centrum kongresowym Owena G. Glenna. Podczas jego otwarcia gości powitano występem folklorystycznego zespołu maoryskiego. Następnie wystąpili profesorowie: Pilvikki Heikinaro-Johansson (Finlandia), prezydent organizacji i Marc Cloes (Belgia), sekretarz generalny AIESEP. Pierwszy wykład kluczowy

M. Lenartowicz i W.J.Cynarski
przed hotelem w Dubaju

wyłosił prof. Brendon Hokowhitu z Kanady, potomek Maorysów. Przedstawił tezę, że rugby Maorysów jest formą ekspresji ich tradycyjnej „filozofii” oraz czynnikiem samoidentyfikacji, poczucia tożsamości kulturowej i narodowej.

Pozostałe sesje tematyczne kongresu dotyczyły różnych zagadnień: relacji między wychowaniem fizycznym a aktywnością fizyczną, zwłaszcza rekreacyjną; szacunkowych ocen motywów (pedagogika aktywności ruchowej); programów kształcenia; treningu sportowego i zdrowia. Były też tematyczne sympozja z jednym wykładem wprowadzającym i dłuższą dyskusją.

Z drugim referentem w sesji plenarnej wystąpił prof. Stephen Silvermann z USA (Columbia University). Przedstawił on rozwój koncepcji i metodologii sportu oraz wychowania fizycznego w USA w latach 1970–2013. Postulował on, bardzo zresztą słusznie, szersze uwzględnianie jakościowych metod badawczych i metod mieszanych.

Na długo w pamięci pozostała sesja prowadzona przez prof. Richarda Lighta, z pierwszym referatem – W.J. Cynarskiego (UR), pt. „Polish Achievements in the Theory of Physical Education and the Approach of Holistic Pedagogy”. Tu przedstawiona została perspektywa rozwoju polskiej teorii wychowania fizycznego od roku 1805 oraz nowe kierunki i koncepcje.

W Auckland dokonano wyborów władz na nową, 4-letnią kadencję. Prezydentem AIESEP został prof. Marc Cloes, a do zarządu wszedł (na trzecią już kadencję) prof. Michał Lenartowicz. Natomiast rzeszowianin uczestniczący w kongresie nie kandydował, ale uczestniczył w głosowaniu i wspierał jedynego polskiego kandydata.

Kolejny Kongres AIESEP ma się odbyć za cztery lata w Stambule, ale już w przyszłym roku będzie można spotkać przyjaciół na konferencji tego stowarzyszenia w Madrycie.

Foto: M.Lenartowicz

MARTA
BERDEL-
-DUDZIŃSKA

O ZDOLNOŚCI ODCZUWANIA CZEGOŚ NIEWYPOWIEDZIANEGO

Towarzystwo Akademickie „Creator” oraz nieformalna grupa miłośników kultury tradycyjnej „Etno. wiownia” zorganizowały 25 stycznia 2014 w Centrum Sportu i Rekreacji Uniwersytetu Rzeszowskiego warsztaty polskich tańców tradycyjnych. „Hurra polka” to taniec w rytmie polkowym, czyli w metrum na 2/4, który pochodzi z regionu lasowiackiego.

Już po raz kolejny na Uniwersytecie Rzeszowskim zagościła kultura tradycyjna. Wcześniej, wiosną ubiegłego roku, Piotr Zgorzelski szkolił miłośników tańca tradycyjnego. Program tegorocznych warsztatów „Hurra polka” obejmował naukę polskiego stylu tańca tradycyjnego. Tym razem P. Zgorzelski skupił uwagę uczestników na polce – tańcu mocno zakorzenionym i chętnie tańczonym w regionie rzeszowskim.

Warsztaty odbywały się przy muzyce na żywo. Do tańca akompaniowała na skrzypcach Teresa Potańska – młoda, bardzo utalentowana studentka drugiego roku muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego, która jest wielokrotną laureatką prestiżowych festiwali mu-

zyki ludowej w Polsce, jak np. w Kazimierzu nad Wisłą i Konkursu „Stara Tradycja”, równocześnie jest prymistką lasowiackiej kapeli „Kocirba”.

Na warsztatach pojawiły się powtórnie te same osoby, co w ubiegłym roku, i przybyło także parę nowych, które, jak się wydaje, już „złapały wiejskiego bakcyła”. Może magnetyzm polskich tańców tradycyjnych polega właśnie na odkryciu ich wielkiej mocy w skromności, naturalności, a także ich dzikości, żywiołowości, jak również w pojmowaniu tańca jako spotkania z ludźmi.

Po warsztatach, prawie od razu, można było sprawdzić swoje umiejętności podczas wieczornej potańcówki, która została zorganizowana w Rynku - w Szynku Rzeszowskim. Do tańca zagrał zespół „Kocirba” z okolic Kolbuszowej oraz Kapela Rodziny Kurasiów. Była więc okazja do zatańczenia rzeszowskich i lasowiackich polek, oberków i mazurków, a także do obcowania z mistrzami muzyki tradycyjnej najstarszego pokolenia oraz podążającymi ich śladem młodszymi muzykantami.

MONIKA GAŹDZIK

PROJEKT INTERNATIONAL HUMAN RESOURCES MANAGEMENT 2013/2014

W dniach 3 – 8 marca 2014 roku na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego realizowany był międzynarodowy projekt „International Human Resources Management 2013/2014”, związany z wymianą wiedzy i doświadczeń pomiędzy nauką i praktyką.

Uczestnikami projektu byli studenci z Koła Naukowego Liderzy Biznesu z Wydziału Ekonomii oraz studenci z West University of Timisoara Faculty of Economics and Business Administration. Do zespołu polskiego zaproszono także wyróżniających się studentów hiszpańskich, przebywających w Rzeszowie w ramach programu Erasmus. Koordynatorami projektu były: dr **Agata Pierścieniak** z Uniwersytetu Rzeszowskiego i **Denisa Abru-**

dan z West University w Timisoarze. Pod ich kierunkiem studenci przygotowani zostali teoretycznie z dwóch tematów: Talent management and HR development oraz Management and Leadership.

Aby zrealizować cel projektu - obserwacja zjawisk zarządzania w praktyce – jego uczestnicy w dniu 5 marca spotkali się z kadrą menadżerską WSK Rzeszów: **Markiem Dareckim**, prezesem WSK „PZL-Rzeszów” S.A., prezesem Pratt&Whitney Poland i prezesem Stowarzyszenia Dolina Lotnicza; **Andrzejem Czarneckim** - dyrektorem ds. komunikacji WSK Rzeszów S.A.; **Alicją Wycisk-Kaletą** – członkiem zarządu, dyrektorem personalnym WSK „PZL-Rzeszów” S.A. oraz **Raulem**

Popescu - wiceprezesem zarządu ds. finansowych WSK „PZL-Rzeszów” S.A.. Kadra kierownicza tego największego zakładu w Rzeszowie prezentowała swoje doświadczenia i wskazywała na praktyczne aspekty obszarów zarządzania talentami i przywództwa.

Następnie studenci uczestniczący w projekcie przez tydzień prezentowali umiejętności w pracy zespołowej i wykorzystywali swoje kompetencje w rozwiązywaniu zagadnień praktycznych podczas warsztatów i gier symulacyjnych. Uczestnicy grupy Talent Management /Mitrachioaia Alexandru, Robescu Loredana, Popovici Alexandra (West University w Timiosarze, Romania), Gałka Liliana, Gaździk Monika (Uniwersytet Rzeszowski), Alvaro Lenze Julia (Polytechnic University of Valencia, Erasmus Program), Gabriela Molina (Polytechnic University of Valencia, Erasmus Program)/, pod nadzorem dr **Marioli Grzebyk** zorganizowali otwarte warsztaty, w ramach których studenci mogli identyfikować własne talenty i zainteresowania, a także wybierać ścieżkę kariery. Natomiast grupa Management & Leadership /Dragos Gratiela, Musat Valentina, Mates Madalina (West University w Timiosarze, Romania), Kinga Jakieła, Jakub Pytłowany (Uniwersytet Rzeszowski), Jaume Romeo-Nieva Berbegall (University of Valencia, Erasmus Program), Ana Amado Lopera (Universidad Pablo de Olavide, Erasmus Program)/, pod kierunkiem dr **A. Pięściński**, miała okazję doskonalić swoje umiejętności podczas gry „Gorączka złota”. Uczestnicy zajęć przekonali się, że komunikacja to złożony i ważny proces, a jej efektywność zależy nie tylko od tego, jakich słów używamy oraz co chcemy powiedzieć.

Realizowany na Wydziale Ekonomii projekt obejmował też zadania związane z promocją Podkarpacia; z poznawaniem polskiej kultury, zwiedzaniem Rzeszowa, a także wyjazdem do Łańcuta. Tu wyjątkową aktywnością wykazali się studenci II roku SUM z Wydziału Wychowania Fizycznego UR. W ten sposób, w praktyce, mogli sprawdzić umiejętności organizacyjne nabyte w trakcie studiów.

Gratiela Dragos w ten sposób to podsumowała: „Doświadczenia w Polsce dały mi możliwość spotkania ciekawych ludzi oraz zawarcia nowych przyjaźni, a przede wszystkim wykorzystać w praktyce wiedzę, którą pozyskałam w trakcie trzech lat studiów w Rumunii. Dzięki polskiemu zespołowi, z którym mieliśmy możliwość spędzić wspólnie kilka dni poznałam życie studenckie oraz polskie zwyczaje. To było wspaniałe doświadczenie dla mnie i będę bardzo wdzięczna, jeżeli będę miała kiedyś możliwość tutaj wrócić”.

Realizację zaplanowanych zadań zakończono 7 marca spotkaniem podsumowującym. Uczestnicy projektu chętnie dzielili się z kolegami swoimi doświadczeniami, spostrzeżeniami i wiedzą nabytą w trakcie wspólnej pracy. Międzynarodowy charakter projektu podniósł jego rangę i wartość oraz dał studentom szerszą perspektywę do przyszłych działań. Efektem projektu będą studia przypadków i artykuły naukowe.

Foto ze zbiorów Wydziału Ekonomii

PO SPOTKANIU Z KIEROWNICTWEM WSK RZESZÓW STUDENCI POWIEDZIELI:

-Wizyta w WSK była bardzo ciekawym doświadczeniem, bo tu dowiedziałam się, jakie cechy powinien mieć dobry lider oraz czym różni się on od eksperta. Jakie są złote zasady sukcesu oraz na czym polega program rozwoju dla liderów.

Kinga Jakieła

-W czasie wizyty w WSK najistotniejsze było dla mnie sprawdzenie jak znane nam rozwiązania teoretyczne sprawdzają się w praktyce, w dużym międzynarodowym przedsiębiorstwie. Okazało się, że Talent Management to istotny element w karierze pracowniczej. A teoria przygotowana przez nas i kolegów z Rumunii sprawdziła się praktycznie cała.

Liliana Gałka

-Z tego spotkania wynieśliśmy sporo. W centrum mojego zainteresowania był obszar zarządzania talentami, dlatego szczególną uwagę zwróciłam na trzy programy stosowane w WSK Rzeszów. Są one dostosowane do kompetencji pracowników, a mianowicie do stanowiska, które zajmują: New Manager Program – dla „świeżo upieczonych” menedżerów, Leadership Acceleration Program – dla liderów oraz Strategic Leadership Program – dla najbardziej kompetentnych liderów, seniorów.

Monika Gaździk

KAROLINA
KLĘBA

Ogromne zainteresowanie AKADEMICKIMI TARGAMI PRACY

26 marca 2014 roku (w godzinach 10-16) odbyły się w obiektach UR Akademickie Targi Pracy organizowane przez Biuro Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Dział Informacji, Karier i Promocji Politechniki Rzeszowskiej. Był to pierwszy taki projekt organizowany przez dwie największe uczelnie województwa podkarpackiego i zarazem jedna z największych tego typu imprez w regionie.

Targi adresowane były do studentów i absolwentów rzeszowskich uczelni wyższych oraz osób poszukujących pracy. Wystawcami byli najlepsi pracodawcy wspierający przedsiębiorczość młodych ludzi, zarówno z regionu podkarpackiego, jak i spoza, a także zagraniczne firmy oferujące pracę. Największym atutem Targów Pracy była możliwość indywidualnego kontaktu z wystawcami, przez co można było dowiedzieć się o wiele więcej o firmie niż z ogłoszenia prasowego czy z Internetu.

Akademickie Targi Pracy Uniwersytetu Rzeszowskiego i Politechniki Rzeszowskiej rozpoczęły się wystąpieniem JM Rektora prof. dra hab. Aleksandra Bobko oraz prorektora ds. studenckich i kształcenia dra hab. prof. UR Wojciecha Walata.

Imprezie towarzyszyły szkolenia i warsztaty prowadzone przez przedstawicieli zaproszonych firm, przygotowujące do efektywnego poruszania się po rynku pracy, m.in. w zakresie wybranej tematyki: *Jestem przedsiębiorczy na rynku pracy* (Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie), *Uwolnij swoją wewnętrzną moc – jak być pewnym siebie w każdej sytuacji* (trener i coach Jakub Szpunar), *Tajniki Assessment Center – niestandardowe techniki selekcji kandydatów do pracy* (Randstad Polska), *Jak szukać, aby znaleźć pracę* (trener Ewelina Hanus), *Wywieranie wpływu, czyli jak profesjonalnie argumentować* oraz *Sztuka prezentacji z elementami auto-prezentacji* (eksperti z firmy Provident SA), *111 minut do kariery – zwiększ swoje szanse na rynku pracy* (specjaliści z Work Express) oraz *Komunikacja międzykulturowa w środowisku biznesowym* (trener Sylwia Mazur). Łącznie wzięło w nich udział ponad 300 osób.

W tym roku ponad 50 wystawców przedstawiło swoje oferty pracy, praktyk i staży, m.in. z branży administracyjnej, prawnej, finansowej, informatycznej, medycznej oraz przemysłowo - usługowej. Organizatorzy oceniają, że w tegorocznych Targach Pracy udział wzięło ok. 3000 osób.

Foto: E. Wójcikiewicz

GRZEGORZ
ŚLUSARZ

NATURA 2000 – SZANSA CZY ZAGROŻENIE DLA ROZWOJU LOKALNEGO?

Wydział Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego we współpracy z jednostką samorządu terytorialnego – Gminą Zarszyn i partnerem zagranicznym – Stowarzyszeniem Górna Olka z Niżnej Sitnicy na Słowacji realizuje projekt transgraniczny „Człowiek i natura – transfer wiedzy i doświadczeń w Euroregionie Karpackim”. Jego realizacja (w latach 2013–2014) jest dofinansowana ze środków Unii Europejskiej, z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013 za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego Polska. Projekt wchodzi obecnie w końcową fazę realizacji.

Jednym z jego najistotniejszych elementów był panel dyskusyjny zatytułowany „Nowa perspektywa 2014–2020 i możliwości finansowania obszarów wiejskich, w tym Natury 2000”, który się odbył 13 marca 2014 roku w Zarszynie.

W spotkaniu uczestniczyło 75 osób – przedstawiciele lokalnych środowisk z Polski i Słowacji, z terenów objętych projektem (pracownicy samorządu terytorialnego, terenowi doradcy rolni, rolnicy, przedsiębiorcy), pracownicy Wydziału Ekonomii UR, eksperci z ramienia instytucji wspierających rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale) oraz studenci (członkowie Koła Naukowego Liderzy Biznesu z Wydziału Ekonomii). Wprowadzeniem do dyskusji były wystąpienia przedstawicieli partnerów projektu: wójta gminy Zarszyn **Andrzeja Betlei**, a ze strony słowackiej prezesa Stowarzyszeniem Górna Olka **Stanisława Ra-**

kara. W imieniu Wydziału Ekonomii UR głos zabrali: dr **Bogumiła Grzebyk** i dr hab. prof. UR **Grzegorz Ślusarz**. Wysłuchano też wystąpienia eksperta z ramienia ARiMR w Rzeszowie, **Marka Ordyczyńskiego** – dyrektora Oddziału Regionalnego w Rzeszowie i **Grażyny Borek** - eksperta Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

Dyskusja, zdaniem uczestników spotkania żywa, a często bardzo emocjonalna toczyła się wokół głównych zagadnień panelu dotyczących:

- współpracy instytucji i podmiotów gospodarczych w nowej perspektywie finansowej UE;
- aktywizacji społeczności lokalnej w działaniach na rzecz rozwoju lokalnego;
- przedsiębiorczości na obszarach Natura 2000 – jej rodzajów i stymulowania innowacji;
- biznesu przyjaznego środowisku, rozpatrywanego w kategoriach potencjalnego segmentu rynku;
- inwestycji gminnych na obszarach chronionych.

W każdym z wymienionych zagadnień, w dyskusji pojawiał się wątek dotyczący problemów związanych z funkcjonowaniem podmiotów gospodarczych na obszarach objętych programem Natura 2000. Zgłaszane problemy mają transgraniczny charakter. Szukano odpowiedzi na zasadnicze pytanie - czy program Natura 2000 jest szansą, czy zagrożeniem dla rozwoju lokalnego? Jego zasadność wynika z rozbieżności pomiędzy założeniami programu a praktyką społeczno-gospodarczą, która zasadniczo różni się od tych założeń.

Zgodnie z założeniami, ochrona na obszarach Natura 2000 ma polegać na rozwijaniu umiejętności współistnienia z przyrodą i szukaniu kompromisów

między potrzebami ekonomicznymi i rekreacyjnymi a wymogami utrzymania niezakłóconych układów przyrodniczych. Tereny Natury 2000 mają stanowić przede wszystkim szansę, a nie barierę dla rozwoju lokalnego. Tym bardziej że skuteczność działań ochronnych wiąże się (wg założeń programu) z akceptacją obszarów Naturowych przez ich mieszkańców i przekonania ich (przy wykorzystaniu bodźców ekonomicznych i edukacyjnych) do czynnego uczestnictwa w tym ważnym zarówno dla współczesnego, jak i dla przyszłych pokoleń przedsięwzięciu cywilizacyjnym¹. Niestety, te podstawowe założenia programu, przy jego wprowadzaniu nie zostały w pełni zrealizowane.

Ochrona związana z programem jest często realizowana na obszarach dość mocno zurbanizowanych i pojawia się z dużym opóźnieniem w stosunku do pierwotnego ich zagospodarowania. Sposób wprowadzania w życie założeń tego programu (często bez zgody i wiedzy społeczności lokalnych) skrótowo i obrazowo można przedstawić w ten sposób - ochrona „przyszła” do mieszkańców na ich tereny, stwarzając wiele problemów, trudnych do rozwiązania. W wyniku tego w odbiorze społecznym jest on uznawany za jedną z głównych barier rozwoju jednostek objętych Naturą 2000. Powszechność takiej opinii, wynikającej z braku akceptacji programu w dużej części środowisk lokalnych, w praktyce skutkowałą zwiększeniem stopnia niepewności i pojawieniem się odczucia dodatkowego ryzyka. Wielu uznaje, że pogorszyła się atrakcyjność terenów objętych Naturą 2000 oraz ich konkurencyjność. Dla

1 A. Bołtromiuk, 2012, Natura 2000 – możliwości i dylematy rozwoju obszarów wiejskich objętych europejską siecią ekologiczną (Natura 2000 – the Opportunities and Dilemmas of the Rural Development with in European Ecological Network), PROBLEMY EKOROZWOJU – PROBLEMS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT, vol.7, no 1, s.117

samorządów odpowiedzialnych za rozwój, jak i osób prowadzących działalność gospodarczą taka sytuacja staje się poważnym problemem, często skutkującym zaniechaniem aktywności gospodarczej, bywa, że rezygnacją z inwestycji.

W ten sposób wyartykułowano zasadniczą trudność w realizacji jednego z głównych celów projektu - podnoszenia świadomości i edukację społeczności lokalnych, celem przeciwdziałaniu konfliktom na styku ochrona przyrody i działalność inwestycyjna. Nadal konfliktownie widać potrzebę działań zmierzających do ograniczenia presji lokalnej gospodarki na ceną przyrodę. Na badanym obszarze potwierdziła się znana prawidłowość, że bez społecznej akceptacji trudno jest realizować wszelkie koncepcje służące ochronie środowiska przyrodniczego, jak np. program Natura 2000. Naprawienie błędów popełnionych przy wprowadzaniu tego programu wymaga ciężkiej i ustawicznej pracy. Obok wzmocnienia rozwiązań systemowo-instytucjonalnych związanych z egzogenicznymi (zewnętrznymi) uwarunkowaniami, bardzo pomocne mogą być wszelkie działania włączające lokalne społeczności w procesy związane z rozwojem ich małych lokalnych ojczyzn, takie jak realizowany projekt, czy strategię rozwoju budowane na poziomie lokalnym, z wykorzystaniem społecznych metod ich budowy. Uspołecznieniem działań można zwiększyć stopień akceptacji programu oraz dodatkowo wywołać efekty synergiczne, związane z większym i oczekiwanym zaangażowaniem społeczności w realizację celów służących lepszemu wykorzystaniu specyfiki gmin, w tym wynikających z funkcjonowania obszarów Natura 2000.

W imieniu Wydziału Ekonomii UR
głos zabrał dr hab. prof. UR
Grzegorz Ślusarz, dziekan Wydziału.

Dr hab. inż. prof. UR Renata Tobiasz-Salach

Renata Tobiasz-Salach jest absolwentką (1993 r.) Wydziału Ekonomiki Produkcji Rolniczej w Rzeszowie, Akademii Rolniczej w Krakowie. W listopadzie 1993 r. rozpoczęła pracę w Katedrze Produkcji Roślinnej Akademii Rolniczej w Krakowie, Filia w Rzeszowie (obecnie Uniwersytet Rzeszowski), gdzie przeszła wszystkie etapy awansu zawodowego, pracując kolejno na stanowiskach: asystenta (1993–2000), adiunkta (2001–2013) i starszego wykładowcy (2013 grudzień–luty 2014). W latach 1992–1993 ukończyła Studium Przygotowania Pedagogicznego na Politechnice Rzeszowskiej.

Stopień doktora nauk rolniczych w zakresie agronomii uzyskała w 2000 r., na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie, na podstawie przedstawionej pracy doktorskiej pt. *Wpływ gęstości siewu na plonowanie owsa oplewionego i nagoziarnistego w rejonie Polski południowo-wschodniej* wykonanej pod kierunkiem prof. dr hab. Doroty Bobreckiej-Jamro.

20 listopada 2013 roku Rada Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie nadała dr inż. Renacie Tobiasz-Salach stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych (dyscyplina agronomia) na podstawie oceny dorobku naukowego, dydaktycznego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. *Wpływ nawożenia azotem na plon i jakość ziarna owsa siewnego uprawianego w warunkach glebowo-klimatycznych województwa podkarpackiego*.

Badania naukowe dr hab. inż. Renaty Tobiasz-Salach skupiają się wokół szeroko rozumianej problematyki produkcji roślinnej, ze szczególnym uwzględnieniem współzależności pomiędzy czynnikami siedliskowymi i agrotechnicznymi wpływającymi na przebieg procesów fizjologicznych roślin oraz kształtowanie ilości i jakości plonu nasion. Podstawowe kierunki badań naukowych dotyczą doskonalenia agrotechniki zbóż, roślin bobowatych grubonasiennych, motylkowatych drobnonasiennych, okopowych, energetycznych, a także oceny stanu i możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego na Podkarpaciu.

W ocenie całokształtu dorobku naukowego i dydaktyczno-organizacyjnego dr hab. inż. Renaty Tobiasz-Salach na podkreślenie zasługuje to, że opublikowane prace nawiązują do aktualnych problemów uprawianej dziedziny i dyscypliny naukowej oraz mają dużą wartość poznawczą i utylitarną; dorobek naukowy z zakresu roślin zbożowych (owsa) należy do największych w kraju i czyni ją rozpoznawalną w naukowym środowisku agrotechników; jako nauczyciel akademicki wyróżnia się wyjątkową mobilnością dydaktyczną, umiejętnością pracy w zespołach oraz dużą aktywnością organizacyjną w środowisku studenckim

Dr hab. inż. Renata Tobiasz-Salach jest autorką (bądź współautorką) 78 publikacji naukowych, w tym 50 oryginalnych prac twórczych (6 z IF), 1 monografii, 10 rozdziałów w monografiach angielsko- i polskojęzycznych, 12 doniesień i abstraktów na konferencje naukowe. Wyniki prowadzonych badań prezentowała na 7 konferencjach zagranicznych i 39 zorganizowanych w Polsce.

Oryginalne prace twórcze publikowała w: *Journal of Food Agriculture and Environment*, *Żywność Nauka Technologia Jakość*, *Acta Physiologiae Plantarum*, *Annales of Nutrition and . Metabolism*, *Plant Functioning Under Environmental Stress*, *Acta Agrophysica*, *Acta Scientiarum Polonorum*, *Biuletynie IHAR*, *Fragmenta Agronomica*, *Polish Journal of Agronomy*, *Progress in Plant Protection*,

Annales UMCS sec. E Agricultura, Pracach Naukowych. Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Zeszytach Problemowych Postępów Nauk Rolniczych, Zeszytach Naukowych Akademii Rolniczej w Krakowie, Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Rzeszowskiego seria Rolnictwo. Spośród recenzowanych prac oryginalnych 12 wydano w języku angielskim.

Dr hab. inż. Renata Tobiasz-Salach, jako pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Produkcji Roślinnej, w latach 2007–2010 uczestniczyła w projekcie badawczym finansowanym przez MNiSzW pt. „Optymalizacja technologii uprawy owsa i jego form krótkosłomych w warunkach Podkarpacia” (grant KBN). Brała także udział w przygotowaniu programu szkoleń i szkoleniach dla rolników, współfinansowanych ze środków UE w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004–2006” i szkoleń dla rolników oraz pracowników samorządu terytorialnego w ramach projektu ZPORR „Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy”.

Swoje umiejętności naukowe i dydaktyczne pogłębiała, uczestnicząc w stażach naukowo-dydaktycznych w krajowych i zagranicznych uczelniach: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa), Universität für Bodenkultur w Wiedniu (Austria) oraz Szent István Egyetem (Szent István University) Wydział Nauk Rolniczych i Środowiska (Mezőgazdaság-és Környezetudományi Kar) w Gödöllő (Węgry).

W ramach obowiązków nauczyciela akademickiego dr hab. inż. Renata Tobiasz-Salach prowadziła i nadal prowadzi wykłady oraz ćwiczenia na trzech kierunkach studiów Wydziału Biologiczno-Rolniczego (rolnictwo, ochrona środowiska i architektura krajobrazu) oraz na studiach podyplomowych.

Jest członkiem European Society for Agronomy, Polskiego Towarzystwa Agronomicznego oraz członkiem zarządu Podkarpackiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności w Rzeszowie.

Od 1 marca 2014 r. dr hab. inż. prof. UR Renata Tobiasz-Salach pracuje w Uniwersytecie Rzeszowskim na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze Produkcji Roślinnej na Wydziale Biologiczno-Rolniczym.

Foto ze zbiorów R. Tobiasz-Salach

HABILITACJA NA WYDZIALE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Dr hab. prof. UR Emilian Zadarko

Emilian Zadarko do szkoły podstawowej i technikum mechanicznego uczęszczał w Sanoku, gdzie obok egzaminu zawodowego złożył również egzamin maturalny. Jest absolwentem Instytutu Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Rzeszowskiego (WSP Rzeszów, 1994 r.) oraz studiów trenerskich (tenis, AWF Kraków 1996 r.), doktorem nauk medycznych (AM Bydgoszcz 2002 r.), doktorem habilitowanym nauk o kulturze fizycznej (Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy 2013 r.).

W trakcie pracy dydaktyczno-naukowej (WSP, następnie UR) prowadził zajęcia z kilku przedmiotów: medycyna sportu, charakterystyka anatomopatologiczna wad postawy ciała, metodyka treningu zdrowotnego, trening personalny i ukierunkowany, seminaria dyplomowe, metodyka narciarstwa i obozownictwa oraz tenisa. Jest współautorem skryptów i filmów dydaktycznych dla studentów z zakresu narciarstwa alpejskiego, narciarstwa biegowego, łyżwiarstwa i hokeja na lodzie, autorem 60 publikacji z zakresu teorii treningu sportowego i zdrowotnego, zachowań zdrowotnych osób w różnym wieku oraz gimnastyki leczniczej. Początkowo Jego zainteresowania naukowe związane były z profilaktyką zaburzeń statyczno-dynamicznych postawy ciała w różnych okresach ontogenezy. Efektem tych zainteresowań była dysertacja doktorska pt. "Wpływ gimnastyki leczniczej na wybrane parametry biofizyczne kobiet w ciąży" na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Bydgoszczy". Uzyskał tytuł doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej.

Po obronie doktoratu zainteresował się stylem życia młodzieży akademickiej w krajach Europy Wschodniej, prowadząc badania w Bułgarii, Rumunii, na Węgrzech, Słowacji, w Polsce i na Ukrainie. Temat ten został rozwinięty w pracy habilitacyjnej pt. "Styl życia studentów z terenu Euroregionu Karpackiego w świetle aktywności fizycznej czasu wolnego".

Emilian Zadarko przebywał na stażach w Riverdale Tennis Club, New York, (USA), oraz w 4sportlab (Polska), gdzie prowadził badania wydolnościowe w sporcie profesjonalnym. Jako uczestnik programu Erasmus (dla nauczycieli akademickich) przebywał w 6 europejskich uczelniach. Uczestniczył w wizycie studyjnej w Australian Institute of Sport (AIS), Canberra, Australia, 2012 w ramach projektu „UR – nowoczesność i przyszłość regionu” oraz w Manhattan College, New York, 2012 w ramach projektu „Budowa potencjału dydaktycznego UR na poziomie europejskim”.

W latach 2009–2012 realizował granty w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka. Był koordynatorem projektu ds. promocji zdrowia: Aktywność na całe życie. Polsko-Słowacka Platforma Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Studentów. W projekcie Wielkie Granie, Polsko - Słowacka wymiana doświadczeń w dziedzinie sportu akademickiego oraz promocji aktywności fizycznej prezentował wyniki prowadzonych badań. Obecnie jest uczestnikiem dwóch programów: Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka „Diagnostyka w sporcie kluczem do sukcesów polskich i słowackich klubów akademickich (2013–2014)” oraz „Kształtowanie postaw prozdrowotnych wśród młodzieży na obszarze polsko-ukraińskiego pogranicza (2014–2015)”. Prowadzi również liczne badania na temat poziomu przygotowania motorycznego zawodników i zawodniczek w hokeju na lodzie (Kadra Polski Seniorów i Senierek, U-18, U-20, siatkówce („Resovia” Rzeszów, Kadra Polski Kobiet), piłce nożnej (zespoły IV, III, II, I Ligi oraz Ekstraklasy). Z tej problematyki organizował międzynarodowe i krajowe konferencje naukowe oraz przewodniczył sesjom tematycznym.

Dr hab. prof. UR Emilian Zadarko był jednym z czołowych tenisistów Makroregionu Krakowskiego, kwalifikując się trzykrotnie do Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży. Swoje zainteresowania trenerskie rozwijał, prowadząc w latach 1996–2002 zawodników i zawodniczki SKT Sanok, MOSIR Łańcut oraz AZS Politechniki Rzeszowskiej, osiągając ze swoimi podopiecznymi liczne sukcesy sportowe. W 2011 Emilian Zadarko roku został tenisowym Polonijnym Mistrzem Świata w grze deblowej w III Polonijnych Mistrzostwach Świata rozgrywanych w West Palm Beach na Florydzie, USA. Jako były zawodnik, a obecnie trener, prowadzi również zajęcia na kursach i szkoleniach dla sportowców i trenerów. Systematycznie wspomaga proces treningowy tenisistki SKT Sanok (nr 1 na Podkarpaciu wśród junierek), Karoliny Bukowskiej, uczestniczy w badaniach poziomu przygotowania motorycznego kadry Podkarpacia w tenisie oraz ekstrakligowej drużyny hokejowej Ciarko PBS Bank KH Sanok. Jest również cenionym wykładowcą na kursach doskonalenia zawodowego dla nauczycieli z zakresu gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej, edukacji zdrowotnej i stylu życia młodzieży szkolnej.

W latach 2008–2012 dr Emilian Zadarko był członkiem Rady Wydziału Wychowania Fizycznego UR. Jest członkiem Podkarpackiego Towarzystwa Naukowego.

Od 2007 roku był kierownikiem Zespołu Przedmiotowo-Dydaktycznego Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej i Wychowania Fizycznego Specjalnego w Katedrze Biomedycznych Podstaw Wychowania Fizycznego i Sportu. Od października ub.r. pełni funkcję kierownika Zakładu Nauk o Zdrowiu. Przez okres ostatnich czterech lat był wiceprezesem ds. studentów i współpracy międzywydziałowej w Akademickim Związku Sportowym Uniwersytetu Rzeszowskiego. W 2013 roku został wybrany na stanowisko prezesa Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Opr. K. Kubala
Foto: E. Wójcikiewicz

DOKTORAT NA WYDZIALE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO.

Dr Agata Rzeszutko-Polak

Agata Rzeszutko-Polak pochodzi z Dąbrowy Tarnowskiej. Była studentką naszego Uniwersytetu Rzeszowskiego i już wówczas przejawiała dużą aktywność na polu organizacyjnym i naukowym, działając jako prezes Koła Naukowego Socjologów Sportu, członek Senatu i Komisji UR ds. Rozwoju Kadry, Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą, przedstawiciel studentów w Radzie Wydziału Wychowania Fizycznego, przewodnicząca Komisji Sportu i Turystyki Samorządu Studentów UR, przewodnicząca Samorządu Studentów Wydziału Wychowania Fizycznego UR oraz przewodnicząca Komisji Stypendialnej wydziału.

W 2009 r. ukończyła z wynikiem bardzo dobrym studia na kierunku wychowanie fizyczne w Wydziale Wychowania Fizycznego UR. Już w 2008 r. odbywała staż asystencki w Katedrze Gospodarki Turystycznej, a w latach 2009–2010 staż w Katedrze Organizacji i Zarządzania w Sporcie, Turystyce i Rekreacji. Od 2010 r. A. Rzeszutko-Polak była zatrudniona na stanowisku asystenta w Wydziale Wychowania Fizycznego. W tym okresie angażowała się w prace na rzecz rozwoju i promocji wydziału: współorganizowała 4 konferencje naukowe o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, była redaktorem kierunkowym (ds. historii kultury fizycznej) w czasopiśmie naukowym Wydziału WF „Scientific Review of Physical Culture” oraz opiekunem roku na kierunku turystyka i rekreacja. Obok wymienionych przedsięwzięć mgr Agata Rzeszutko-Polak pełniła również funkcję sekretarza Zarządu Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Rzeszowie (w latach 2011–2013), a obecnie jest członkiem Polskiego Towarzystwa Antropologicznego (Oddział w Rzeszowie).

W tym okresie również przygotowywała przewodnik doktorski oraz uczestniczyła w wielu konferencjach naukowych, szkoleniach, kursach, warsztatach i studiach podyplomowych.

Dr Agata Rzeszutko-Polak jest autorką i współautorką kilkunastu artykułów naukowych z zakresu historii kultury fizycznej, na 14 konferencjach wystąpiła z referatami.

W uznaniu osiągnięć organizacyjno-społecznych oraz działań na rzecz promocji Wydziału Wychowania Fizycznego wyróżniona została dwukrotnie (w 2012 r. i 2013 r.) Laurem Uznania – Nagrodą Dziekana WWF UR.

W grudniu 2013 r. odbyła się w Zamiejscowym Wydziale Kultury Fizycznej poznańskiej AWF obrona dysertacji doktorskiej *Turystyka w polskiej części Roztocza, w latach 1945–2004*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dra hab. Stanisława Zaborniaka.

LUDWIK
BOROWIEC

CZY KRAJE STREFY EURO BĘDĄ WOLNE OD KRYZYSÓW?

24 lutego br. nauczyciele akademicy i studenci Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego wysłuchali wykładu prof. dr hab. **Małgorzaty Zaleskiej*** (z Zarządu Narodowego Banku Polskiego) na temat meandrów strefy euro.

Po powitaniu wykładowcy i licznie zgromadzonych słuchaczy, przez dra hab. prof. UR **Grzegorza Ślusarza**, dziekana Wydziału Ekonomii, rozpoczął się wykład. Już na wstępie Pani Profesor przypomniła, że meandry to koliste zakręty rzek, a w polityce to skomplikowany i często trudny do zrozumienia bieg wydarzeń.

Kraje strefy euro - mówiła Pani Profesor - wyciągają wnioski z ogólnoświatowego kryzysu, a w dzia-

łaniach mających zapobiec powtórce zjawiska na niespotykaną skalę szczególne miejsce ma odegrać bankowość. Działania te są ważnym elementem tworzenia „nowej” unii gospodarczej i walutowej, bogatszej o doświadczenia pierwszej dekady XXI wieku. Obecnie reformowanie unii jest trudniejsze niż przed laty, bowiem wiele obowiązujących dokumentów powstało w wyniku akceptacji wszystkich członków organizacji,

NBP

Narodowy Bank Polski

a tempo zaproponowanych zmian uniemożliwia renegecacje. To jak zmienia się system bankowy krajów, które wprowadziły walutę euro, jest bacznie obserwowane przez innych członków unii, będących jeszcze poza strefą (np. Polskę). Trzeba też pamiętać o tym, że społeczne przyzwolenie na szerokie zmiany było w czasach największego kryzysu; korzystne zmiany w gospodarce nie sprzyjają zaś wprowadzaniu potrzebnych, ale rygorystycznych zapisów, w perspektywie poddających banki większemu niż dotychczas było nadzorowi krajo-

wych i unijnych instytucji. Europejski Bank Centralny ma objąć bezpośrednim nadzorem 130 największych banków strefy euro. Na ile zapobiegać to będzie kryzysom i podniesie koszty odczuwane przez klientów jest obecnie pytaniem retorycznym. Uważa się przy tym, że sektor bankowy będzie działał bezpieczniej, ale koszty tego „nowego” bezpieczeństwa będą większe.

Zdjęcia ze zbiorów Wydziału Ekonomii

* **Prof. zw. dr hab. Małgorzata Zaleska** jest członkiem Zarządu Narodowego Banku Polskiego, członkiem Economic and Financial Committee przy Radzie UE, wiceprzewodniczącą Komitetu Nauk o Finansach PAN, członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów w dyscyplinie finanse, kierownikiem Zakładu Bankowości i Bezpieczeństwa Systemu Finansowego w Instytucie Bankowości i Ubezpieczeń Gospodarczych SGH. W dorobku naukowym i popularno-naukowym posiada ponad 330 publikacji.

W latach 1998–2003 była doradcą prezesa Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w latach 2000–2002 członkiem Rady Giełdy Papierów Wartościowych, a w 2007 r. członkiem Komisji Nadzoru Bankowego. W latach 2007–2009 pełniła funkcję prezesa Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. W latach 2008–2009 była także członkiem Zarządu *International Association of Deposit Insurers* oraz przewodniczącą Grupy Badawczej *European Forum of Deposit Insurers*, a w latach 2009–2013 członkiem Zarządu *International Relations Committee* przy Europejskim Banku Centralnym.

MAGDALENA
DUDA
KINGA
STAWARCZYK
ŁUKASZ
ŁUCZAJ

ZIOŁOZNAWSTWO NA UNIWERSYTECIE RZESZOWSKIM – NOWA CIEKAWA INTERDYSCYPLINARNA OFERTA EDUKACYJNA W WERYNI

Ziołolecznictwo ma i miało w naszym kraju wielu zwolenników. Przyczyny, dla których sięga się po zioła, są różne. Są osoby po prostu rozczarowane brakiem efektów działania lekarstw syntetycznych, a inni sięgają po te leki, bo tak robili ich rodzice i dziadkowie i były skuteczne. Wreszcie wiele osób używa roślin leczniczych w celach profilaktycznych. Obecnie wiele badań z dziedziny farmakologii dotyczy np. żywności funkcjonalnej – produktów z pogranicza żywności i leków (jakimi są na przykład przyprawy kuchenne). W momencie, gdy ludzkość w krajach wysoko rozwiniętych dostrzega już swą nadmierną, bezmyślną eksploatację natury, a nowoczesny świat zachłysnął się syntetykami, szybkim jedzeniem, lekami i konserwantami generującymi alergię, sprzyjającymi występowaniu chorób cywilizacyjnych oraz nowotworowych, wielu uczonych skłania się ku naturze i tradycjom stosowanym niegdyś w przeszłości. W przyrodzie poszukuje się potencjału farmakologicznego, a dzięki nowym technikom i metodom badawczym, to substancje naturalne stają się często obiektami rozważań naukowych. Wszak około połowy produkowanych leków wciąż pochodzi z naturalnych surowców roślinnych. Potrawy zawierające naturalne, alternatywne dodatki ponownie cieszą się zainteresowaniem i zaczynają być poszukiwane, a nawet serwowane przez wykwintne restauracje.

W niektórych krajach ziołoznawstwem zajmują się duże ośrodki naukowe, prowadzące badania nad właściwościami i zastosowaniem ziół, jak i studia stacjonarne z zakresu ziołoznawstwa i organizują kursy oraz szkolenia. Polska stanowi wciąż niszę edukacyjną w tej dziedzinie. Pojawienie się w naszym kraju w kilku ośrodkach studiów podyplomowych na temat ziół leczniczych i ich ogromna popularność zachęciły nas do tego, żeby stworzyć podobną ofertę na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Nie należy mylić podyplomowych studiów ziołoznawczych ze studiami farmaceutycznymi. Farmaceuci zdobywają wiedzę o lekach syntetycznych, w mniejszym stopniu roślinnych, i podobnie jak technicy farmacji, uzyskują uprawnienia do pracy w aptekach. Tymczasem studia ziołoznawcze dają uprawnienia do pracy sprzedawcy w sklepach zielarskich, ale przede wszystkim adresowane są jako studia poszerzające horyzonty, interdyscyplinarne. Może być to wspaniały pomysł dla wszystkich osób zajmujących się i interesujących roślinami: ogrodników, szkółkarzy, botaników, właścicieli sklepów ziołowych oraz sprzedających żywność ekologiczną. Oferta nasza adresowana jest także dla kulturoznawców, nauczycieli biologii, lekarzy i farmaceutów oraz wszystkich miłośników ekologicznego stylu życia.

Pomysłodawcą tych studiów był dr **Maciej Wnuk**, wicedyrektor naszego Instytutu, który już od trzech lat zachęcał nas do ich otwarcia. Ostatecznie studia zostały zorganizowane przez zespół autorów tego artykułu (kierownik studium – dr **Magdalena Duda**, administracja studium – mgr **Kinga Stawarczyk**, opieka naukowa naszego studium – dr hab. prof. UR **Łukasz Łuczaj**).

Głównym celem planowanych zajęć jest połączenie tradycji z nowoczesnością, integracja obszarów wywodzących się ze sfery obrzędu, zwyczaju, historii kultury zielarskiej z nową generacją metod i technik badawczych, pozwalających na analizę szerokiego spektrum surowca zielarskiego.

Słuchaczem będzie mógł być każdy, kto ukończył co najmniej studia licencjackie lub inżynierskie, bądź magisterskie z kierunków mieszczących się w obszarze nauk przyrodniczych, rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz humanistycznych.

Zajęcia dydaktyczne odbywać się będą w uroczym zabytkowym pałacu Tyszkiewiczów w Weryni (koło Kolbuszowej), jak również na terenie otaczającego go parku.

Tybetańskie kobiety w prowincji Gansu (Chiny), zbierające rzepy łopianu w celach leczniczych, podczas wywiadu etnobotanicznego z zespołem badawczym prof. Łuczaja i prof. Kanga.

Kolbuszowa jest położona na trasie Rzeszów – Warszawa, stąd będzie także łatwo osiągalna dla osób dojeżdżających na zajęcia z centralnej Polski. Specjalistyczne zajęcia prowadzone będą w laboratoriach Instytutu, gdzie podczas zajęć praktycznych wykorzystywana będzie nowoczesna aparatura badawcza, m.in. do oceny surowców roślinnych. Słuchacze podczas zajęć praktycznych będą mieli możliwość poszerzenia wiedzy z zakresu botaniki, ekologii dzikich roślin jadalnych, przyprawowych, używek roślinnych, naturalnych siedlisk ziół, pozyskiwaniu oraz wykorzystania surowców w różnych rodzajach fitoterapii. Przewidziane są także zajęcia, na których badacze i podróżnicy zaprezentują horyzont eksploatacji surowców zielarskich na świecie, od zastosowania ich w medycynie chińskiej aż po wykorzystanie przez ludy tubylcze. Na przykład dr Joanna Sosnowska, która badania do swojego doktoratu prowadziła w Amazonii, opowie o etnomedycynie indiańskiej, a Sebastian Ye, właściciel gabinetu akupunktury, który spędził wiele lat w Chinach, przedstawi zioła stosowane w medycynie chińskiej. Profesor Łukasz Łuczaj, autor wielu publikacji na temat etnobotaniki Polski, Bałkanów i Chin oraz kilku popularnych książek o dzikiej kuchni, zaprezentuje słuchaczom podstawy etnobotaniki, a mgr Joanna Typek, pasjonatka historii, autorka wielu felietonów prasowych związanych z tematyką zielarską, również historyczno-artystyczny wymiar ziół. Dr Ewa Pirożnikow, badaczka starych tradycji zielarskich Podlasia przedstawi ludowe tradycje zielarskie z Polski pn.-wsch. Na zajęciach praktycznych z farmakognozji, prowadzonych przez dra Macieja Bilka, słuchacze nabędą umiejętności rozpoznawania i oceny materiału zielarskiego oraz praktycznego ich wykorzystania według europejskich tradycji zielarskich. Prof. dr. hab. Marek Koziorowski, znany badacz fizjologii zwierząt

kopytnych, przybliży studentom wykorzystanie ziół w lecznictwie zwierząt, a dr hab. prof. UR Krzysztof Oklejewicz, najwybitniejszy znawca flory Podkarpacia, wprowadzi adeptów w tajniki oznaczania roślin i przybliży im florę tego regionu.

Słuchacze podczas trwania studiów poznają zasady Dobrej Praktyki Rolniczej, możliwości hodowli, uprawy i rozmnażania ziół w celach prowadzenia innowacyjnych działań gospodarczych oraz zdobędą kwalifikacje i wiedzę zgodnie z obowiązującym od 10 lutego 2009 r. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia (z lutego 2009 r.) w sprawie kwalifikacji osób wydających produkty lecznicze w placówkach obrotu pozaaptecznego, a także wymogów, jakim powinien odpowiadać lokal i wyposażenie tych placówek oraz punktów aptecznych (Dz.U. z 2009 r. nr 21 poz. 118). Zajęcia prowadzone będą zarówno przez naukowców z Uniwersytetu Rzeszowskiego (Instytut Biotechnologii w Weryni oraz Wydział Biologiczno-Rolniczy), jak i zaproszonych gości z innych jednostek naukowo-badawczych.

Rekrutacja na zaoczne, dwusemestralne studia podyplomowe z zakresu ziołoznawstwa rozpocznie się w czerwcu, a planowany limit miejsc to 30 osób. O przyjęciu na studia decydować będzie kolejność zgłoszeń. Szczegóły dotyczące studiów zamieszczone zostaną wkrótce na stronie internetowej Pozawydziałowego Zamiejscowego Instytutu Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Szczegółowe informacje można uzyskać, wysyłając maila na adres studium: ziolaur@gmail.com.

P.S. 27 lutego br. Senat Uniwersytetu Rzeszowskiego przyjął uchwałę nr 272/02/2014 w sprawie uruchomienia studiów podyplomowych w zakresie ziołoznawstwa

Zdj. ze zbiorów Ł. Łuczaja

MONIKA
KLEJNOWSKA

SYLWIA
GRZEBYK

CO ZYSKA POKRZYWDZONY PO NOWELIZACJI KODEKSU POSTĘPOWANIA KARNEGO

25 lutego 2014 r. odbyła się konferencja naukowa pt. „Sytuacja pokrzywdzonego w świetle nowelizacji kodeksu postępowania karnego”, zorganizowana przez Koło Naukowe Prawa Karnego Studentów „Iustitia”, wspólnie z Zakładem Prawa Karnego i Postępowania Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego. Było to wydarzenie związane z obchodzonym w Polsce Tygodniem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem. Udział w konferencji wzięli przedstawiciele sądu, prokuratury, adwokatury, radców prawnych, pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz studenci UR. Patronatu honorowego wydarzeniu udzielili: JM Rektor UR prof. dr hab. Aleksander Bobko, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Stanisław Sagan, Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl. Patronem medialnym było Polskie Radio Rzeszów.

Obrady merytoryczne i dyskusję poprowadziła dr hab. prof. UR **Monika Klejnowska**. Rozpoczynając pierwszy panel poinformowała, że przedmiotem obrad będą rozwiązania dotyczące statusu prawnego pokrzywdzonego (przepisy zawarte w nowelizacji k.p.k. z 2013 r., zwłaszcza ustawa z 27 września 2013 r., której wejście w życie w większości przewidziane jest 1 lipca 2015 r., ale która już wzbudza ogromne kontrowersje w środowisku prawniczym). Zasugerowała, że warto porównać obecny status karnoprosowy pokrzywdzonego z tym, co ustawodawca zaproponował w nowych przepisach.

Dr **Piotr Blajer** – dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Rzeszowie na przykładach spraw karnych

wskazał na popełniane rażące błędy proceduralne, związane z realizowaniem uprawnień pokrzywdzonego. Wyraził też obawę o to, czy przy zaproponowanej w noweli do k.p.k. zwiększonej kontradiktoryjności procesu pokrzywdzony będzie w stanie aktywnie działać w procesie, w tym przeprowadzać dowody przed sądem. Podkreślił w związku z tym ważny udział fachowego pełnomocnika pokrzywdzonego. Pozytywnie ocenił też wprowadzenie prawa dającego pokrzywdzonemu możliwość poznania materiałów z postępowania przygotowawczego. Dzięki temu może on realnie korzystać z gwarancji, jaką jest żądanie uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia.

W kolejnym referacie, wygłoszonym przez dra **Andrzeja Kiełtykę**, prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie, wskazano na kształtowanie się gwarancji procesowych pokrzywdzonego. Referent zwrócił uwagę na iluzoryczną propozycję pouczenia pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym o uprawnieniach procesowych na piśmie. Obszerna treść, w której przytoczone są przepisy k.p.k. jest najczęściej dla pokrzywdzonego w ogóle niezrozumiała. Wskazał też na nowy art. 59a k.k. jako odstępstwo od legalizmu, na podstawie którego to przepisu pokrzywdzony może złożyć wniosek o umorzenie łżejszych występów, jeśli sprawca naprawił szkodę, lub zadośćuczynił krzywdzie. Wyraził też wątpliwości związane ze zmianą trybu ścigania przestępstwa zgrowałczenia, z wnioskowego na ścigane z urzędu, czyli niezależnie od tego czy pokrzywdzony wyraża wolę ścigania, czy też nie. Referent zasygnalizował też występujące zjawisko wzrostu

liczby skutecznych subsydiarnych aktów oskarżenia, wnoszonych przez pokrzywdzonych i rozpatrywanych przed sąd po wcześniejszym umorzeniu postępowania przygotowawczego bądź odmowie jego wszczęcia.

Jako ostatni w pierwszej sesji obrad zabrał głos **dr Damian Gil** z Katedry Postępowania Karnego Zamiejscowego Wydziału Prawa i Nauk o Gospodarce KUL w Stalowej Woli, który przybliżył problem udziału pokrzywdzonego w mediacji w sprawach karnych. Jako praktykujący mediator wskazał na wzrost liczby mediacji w sprawach karnych. Zaznaczył, że mediator nie jest organem procesu karnego, ale ma pomóc stronom w wypracowaniu rozwiązania konfliktu. Dodał jednak, że bardzo często strona nie wie, na czym polega mediacja i w jaki sposób ukształtować ugodę co do roszczeń majątkowych. Niejednokrotnie też pokrzywdzony dostrzega w mediacji sposób na uniknięcie przez oskarżonego odpowiedzialności karnej.

Drugi panel konferencyjny rozpoczął referat mgr **Magdaleny Stanek**, kierownika Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego w Rzeszowie, która skoncentrowała się na przesłuchaniach małoletnich pokrzywdzonych przestępstwem w procesie karnym. Wskazała na karnoprosową ochronę takich małoletnich świadków podczas przesłuchania, które ma być przeprowadzane w myśl nowych przepisów tylko raz i tylko wtedy, gdy zeznania takiego świadka miałyby istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Wskazała też na psychologiczne aspekty przesłuchania świadka oraz na organizowanie takich przesłuchań małoletnich świadków w tzw. niebieskich pokojach, które znajdują się w Ośrodku i w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie.

Kolejne wystąpienie dra **Piotra Sowińskiego**, adiunkta w Zakładzie Prawa Karnego i Postępowania Karnego WPiA UR, a także radcy prawnego, poświęcone było statusowi procesowemu pokrzywdzonego, w odniesieniu do roli procesowej oskarżonego. Mówca wskazał m. in. na istotną zmianę k.p.k. przyznającą prawo do występowania w roli obrońcy oskarżonego radcom prawnym, a nie tylko występowania radców prawnych w procesie karnym wyłącznie w roli pełnomocników pokrzywdzonych (jak jest obecnie). Zwrócił też uwagę na przyznanie zarówno oskarżonemu, jak i pokrzywdzonemu pomocy prawnej na żądanie, a więc już nie tylko w sytuacji gdy pokrzywdzony nie jest w stanie (ze względu na trudną sytuację materialną) ponieść kosztów pełnomocnictwa, ale także gdy może opłacić pełnomocnika. Pełnomocnika pokrzywdzony może zażądać także dla dokonania określonej czynności w procesie karnym, a nie tylko do reprezentowania go w toku całego procesu.

Dr **Arita Masłowska**, adiunkt w Zakładzie Prawa Karnego i Postępowania Karnego WPiA UR, a także Sędzia Sądu Rejonowego w Rzeszowie mówiła o tym, że głównym problemem jest bardzo niska świadomość prawna społeczeństwa, w tym osób, które są pokrzywdzone przestępstwem. Podkreśliła, że zapewnienie przez k.p.k. prawa do pouczenia pokrzywdzonego

o jego gwarancjach na piśmie nie przynosi oczekiwanych przez ustawodawcę zamierzeń. Bardzo często trzeba po prostu wytłumaczyć pokrzywdzonemu, nieprawniczym, zrozumiałym dla niego językiem, jakie ma gwarancje i jak może z nich korzystać. Referentka wskazała też na to, że w znowelizowanych przepisach k.p.k. zbyt często pojawiają się wyrażenia ocenne – tzw. klauzule generale, które uzależniają stosowanie przepisu od uznania organu procesowego, co nie będzie sprzyjać zapewnieniu jednolitości orzecznictwa.

Po części referatowej konferencji **Andrzej Borek** – wiceprezes Sądu Okręgowego w Rzeszowie rozpoczął dyskusję i wyraził obawy czy wobec tak nikłej świadomości swych uprawnień przez pokrzywdzonych, będą oni w stanie podejmować i przeprowadzać czynności dowodowe, np. poprawnie przesłuchiwać świadków, zadając im skutecznie pytania zmierzające do ustalenia rzeczywistego przebiegu przestępstwa. Biorący udział w dyskusji **studenci** wyrażali też obawy o to czy w związku z nieznaną przez pokrzywdzonych swych uprawnień i niechęcią do angażowania się w postępowania dowodowe uda się osiągnąć główne założenia nowelizacji, a zatem zwiększenie kontrydiktoryjności (sporności) procesu karnego, a także czy poprawnie można przeprowadzić mediację. Zabierając głos, dr **Damian Gil** wskazał na dużą rolę organizacji pozarządowych, z założenia pomagających pokrzywdzonym.

Dr hab. prof. UR M. Kleinowska w podsumowaniu konferencji uznała, że:

- nowelizacje przepisów w k.p.k. dają szereg nowych gwarancji procesowych dla pokrzywdzonych, co jest bardzo korzystnym dla pokrzywdzonego rozwiązaniem. Ale zaproponowane zmiany nie zapewniają ich faktycznej realizacji w procesie, co z kolei czyni te gwarancje iluzorycznymi i jest w konsekwencji negatywnym rozwiązaniem. Praktycznie zwiększaniu świadomości prawnej pokrzywdzonych przestępstwem pomagają takie inicjatywy jak Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem, w ramach którego bezpłatnie uzyskują oni porady prawne w sądzie, prokuraturze, w siedzibie adwokatów, radców prawnych oraz w innych, zaangażowanych w taką formę pomocy instytucjach;
- nowelizacja k.p.k. ma w założeniu zwiększyć aktywność pokrzywdzonego w dowodzeniu, co musi wiązać się z jego „profesjonalizacją” – wzrostem świadomości prawnej, a także rozszerzeniem możliwości korzystania z pomocy fachowego pełnomocnika (adwokata, radcy prawnego);
- stosowane karnoprosowe unormowania kształtujące status pokrzywdzonego przestępstwem są elementem całego systemu prawnego, który zapewnia także pomoc pokrzywdzonego poza procesem w ramach działających organizacji i stowarzyszeń pomagających poszkodowanym przestępstwem.

Foto: E. Wójcikiewicz

MAREK
PODRAZA

DAWID
SZCZEPANKIEWICZ

CZY UNIA EUROPEJSKA I JEJ PRAWODAWSTWO WSPIERAJĄ ROZWÓJ MŁODYCH ?

Ogólnopolska konferencja naukowa pt. *Prawne narzędzia UE w służbie wsparcia aktywizacji młodych* została zorganizowana przez Podkarpackie Centrum Edukacji Prawnej, we współpracy z Zakładem Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego. Obrady odbyły się 20 lutego 2014 roku.

Celem konferencji było upowszechnienie wśród młodych ludzi wiedzy o możliwościach rozwoju w Unii Europejskiej. Podczas trzech paneli tematycznych zostały poruszone tematy związane z prawnymi narzędziami wsparcia aktywności młodych, szansami i możliwościami w nowej perspektywie finansowej oraz z oceną obecnej pozycji młodzieży w krajach Unii Europejskiej.

Referaty wygłosili przedstawiciele 5 uczelni wyższych Polski oraz członkowie prężnie działających na rzecz młodych ludzi organizacji pozarządowych. Organizatorzy rzeszowskiego spotkania odnotowali udział prawie 200 słuchaczy.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego - prof. dr hab. **Aleksander Bobko** oraz kierownik Zakładu Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego – dr hab. prof. UR **Elżbieta Dynia**. Idee organizacji konferencji przedstawił prezes Zarządu Podkarpackiego Centrum Edukacji Prawnej – **Dawid Szczepankiewicz**, a jej merytoryczne ramy nakreślił koordynator konferencji – **Marek Podraza**.

Pierwszy panel tematyczny nosił nazwę Instrumentarium prawne Unii Europejskiej, wspomagające aktywizację i rozwój młodych. Referat pt. „Prawne podstawy polityki młodzieżowej Rady Europy i Unii Europejskiej” wygłosiła dr hab. prof. UR **Elżbieta Dynia**, która była również moderatorem tej sesji. Kolejne wystąpienie zaprezentowali: mgr **Jadwiga Urban-Kozłowska** - „Europejski Fundusz Społeczny jako narzędzie aktywizacji młodych na rynku pracy”, mgr **Aleksandra Kluczevska-Rupka** - „Pomoc finansowa na pobieranie nauki w ramach szkolnictwa wyższego

Konferencję otworzył JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Aleksander Bobko

Prezentacje odbywały się w nowej auli budynku AO Uniwersytetu Rzeszowskiego

w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE” oraz **Tadeusz Kozieł** - „Erasmus+ jako narzędzie realizujące założenia traktatowe w dziedzinie rozwoju kształcenia i zatrudnienia w Unii Europejskiej”.

Moderatorem drugiego panelu Praktyczne możliwości wykorzystania instrumentów rozwoju był **Dawid Szczepankiewicz**, a pierwszą prelekcję pt. „Perspektywa dla młodych w Unii Europejskiej 2014–2020” (przedstawioną w formie nagrania audiowizualnego) wygłosiła **Elżbieta Łukacijewska**, poseł do Parlamentu Europejskiego. Koordynator Sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich mgr **Paweł Rak** mówił o „Szansach i możliwościach młodych, w nowej perspektywie finansowej”. Natomiast **Mateusz Czosnyka**, wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia „Projekt Tarnów”, wygłosił referat pt. „Program „Młodzi w działaniu” i „Erasmus+” jako przykłady działań Unii Europejskiej, wspierających edukację i aktywizację młodzieży”. Dyrektor Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości w Rzeszowie, mgr **Grzegorz Kolasiński** zaprezentował temat „Instytucje otoczenia biznesu jako narzędzia rozwoju i sukcesu. Zmień swoje myślenie”, a **Dawid Szczepankiewicz** wystąpił z prelekcją pt. „Edukacja obywatelska i prawna Unii Europejskiej - stan obecny i perspektywa rozwoju”. **Melanie Raczek** - członek Zarządu Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych, omówiła zagadnienie „Dialogu usystematyzowanego”,

a mgr **Agnieszka Kandzia**, stażystka w Parlamencie Europejskim, przedstawiła wywód „Staż w Parlamencie Europejskim – wielkie wyzwanie i świetna zabawa”. Zamknięciem drugiego panelu było wystąpienie mgr **Patrycji Stępień** pt. „Wysuwanie badań europejskich na pierwszy plan - 7 program ramowy”.

Trzecia część konferencji miała charakter dyskusji na temat „Nasze pokolenie – pokolenie straconej młodzieży?”, w której udział wzięli: dr **Anna Gądek** - dyrektor Instytutu Administracyjno-Ekonomicznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie, mgr **Monika Kozdraś-Grzesik** - wiceprezes Zarządu Fundacji Generator Inspiracji, mgr **Dominik Łazarz** - dyrektor Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Rzeszowie, mgr **Paweł Dubis** - kierownik Biura Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego, a moderatorem była red. **Bernadeta Szczypta** – dziennikarz Polskiego Radia Rzeszów. Po burzliwej dyskusji, do której włączyli się również zgromadzeni słuchacze, wniosek był jeden - dzisiejsza młodzież ma dużo większe szanse na rozwój niż pokolenie jej rodziców i dziadków. Kluczem do osiągnięcia sukcesu jest aktywność studentka, przybierana w każdą możliwą formę, np. praktyk, staży oraz wolontariatu. Jednak uznano, że w pewnym sensie młodzi ludzie zostali oszukani – głównie przez to, że idąc na studia byli pewni, iż po ich ukończeniu znajdą dobrze płatną pracę w wyuczonym kierunku. Rzeczywistość zweryfikowała ich marzenia, a niejednokrotnie pokazała, że droga życia zawodowego bez studiów byłaby dla nich korzystniejsza.

Foto: A. Antkiewicz

Organizatorzy konferencji o szansach młodych w krajach Unii Europejskiej: dr hab. prof. UR **Elżbieta Dynia**, **Marek Podraza**, **Dawid Szczepankiewicz** i **Melanie Raczek**

KULTURALIA 2014 – FESTIWAL DLA CIAŁA I DUCHA

Samorząd Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego przygotowuje ponad tydzień zabawy w ramach II Podkarpackiego Festiwalu Uniwersytetu Rzeszowskiego „KultURalia 2014”, który jest organizowany w ramach III Podkarpackich Juwenaliów.

Ideą stworzenia KultURaliów było wykreowanie festiwalu kultury studenckiej, gdzie rozrywkę dają nie tylko koncerty plenerowe, ale także różne inne wydarzenia artystyczne angażujące studentów – mówił podczas konferencji prasowej dr hab. prof. UR Wojciech Walat, prorektor ds. studenckich i kształcenia Uniwersytetu Rzeszowskiego. Inauguracją festiwalu będzie tradycyjny, barwny korowód, który przejdzie ulicami miasta. Następnie władze przełożą symboliczne klucze, a miasto przejdzie pod władanie studentów.

KultURalia rozpoczyna się z wielką pompą – **BEZPŁATNYMI** koncertami na miasteczku akademickim Uniwersytetu Rzeszowskiego. W tym roku będziemy się bawić przy muzyce takich gwiazd jak: Strachy na Lachy, Kamil Bednarek, Luxtorpeda, O.S.T.R. Tegoroczną niespodzianką będzie koncert patriotyczny, który odbędzie się w ostatni dzień części koncertowej Festiwalu. Trudno wyobrazić sobie skuteczniejszą drogę dotarcia z przekazem pewnych wartości do młodych ludzi. Rapowanie o historii z pewnością może mieć element edukacyjny – mówiła Klaudia Kornacka, przewodnicząca Samorządu Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego. Samorząd Studentów przygotowuje koncert patriotyczny, na którym będą gwiazdy polskiego Hip Hop’u z autorskim programem nawiązującym do wydarzeń z II wojny światowej. Jeśli uda się pozyskać środki finansowe, to na pewno stworzymy niepowtarzalny program artystyczny, który do tej pory nie był prezentowany na plenerach juwenaliowych – podkreślił Dawid Paśko, koordynator Festiwalu „KultURalia 2014”. Fani sportu też znajdą coś dla siebie na tegorocznych kulturaliach. Będą czekać na nich zawody sportowe (szachy, siatkówka, koszykówka, tenis, kajaki nad zalewem, test coopera), pobudka i śniadanie na trawie, warsztaty tańca z ogniem, warsztaty wisażu, pokazy sztuk walki, szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy i wiele innych atrakcji.

Barwny pochód studentów zawsze towarzyszy studenckim juwenaliom

Przez cały tydzień będą odbywały się KultURaliowe imprezy. Wiele z nich pamiętamy z ubiegłego roku – Indeks Kulturalny (zwiedzanie rzeszowskich muzeów), Dni Smakosza (promocje i zniżki w rzeszowskich barach), Oczyma Niewidomych (happening na Uniwersytecie), Global Village (akcja studentów z wymiany ERASMUS), Wieczór KultUROżerców (seans w kinie), Spotkania z Teatrem oraz tegoroczne nowości – Uniwersyteckie Dyktando i wieczory muzyczne w rzeszowskich pubach, klubach i Pod Palmą. W tym roku KultURalia zakończy nowy projekt pn. „Student ma Talent”. Konkurs będzie zorganizowany dla wszystkich studentów z podkarpackich uczelni. „Student ma Talent” możemy przyrównać do programu telewizyjnego „Mam Talent”, jednak realizowanego we własnej, autorskiej formule. Spośród wszystkich studentów zostanie wyłonionych 15 osób, które zakwalifikują się do gali finałowej, która odbędzie się w ostatni dzień kultURaliów, 16 maja w sali Wydziału Muzyki. Zwieńczeniem festiwalu będzie koncert w Instytucie Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Studenckie święto zaplanowano w dniach od 8 do 16 maja 2014 r. Więcej szczegółów na Facebooku – www.facebook.pl/kultURaliaUR. Oficjalna strona wydarzenia- <http://www.kulturalia.urz.pl/>

Foto: E. Wójcikiewicz

MARTA WOLAŃCZYK

JASEŁKA SŁUCHACZY „POLONUSA”

Słuchacze rocznego programu nauczania języka polskiego z Centrum „Polonus” Uniwersytetu Rzeszowskiego zaproponowali w okresie poprzedzającym święta Bożego Narodzenia przygotowanie w ramach zajęć jasełek. Wybrano tekst *Betlejki Wileńskiej* zapomnianej, przedwojennej autorki Heleny Romer-Ochenkowskiej (1875-1947). *Betlejkę Wileńską* wystawiono m.in. w Wilnie, w Teatrze Miejskim na Pohulance pod dyrekcją Aleksandra Zelwerowicza (w 1930 r. i 1931 r.). W latach międzywojennych tekst dwukrotnie drukowano w drukarni Józefa Zawadzkiego (w 1932 r. i 1937 r.). Utwór łączy w sobie tematykę moralizatorską i narodową.

Studenci „Polonusa” z Ukrainy, Rumunii, Uzbekistanu, Mołdawii i Gruzji szybko przyzwyczaili się do języka i kolorytu lokalnego ukazanego w tekście *Betlejki*. Podczas wielokrotnych i starannych prób nauczyli się przeżywać i akcentować niezwykłość i nietypowość

tego tekstu. Wykazali zaangażowanie i pomysłowość w wykonaniu kostiumów i rekwizytów. Wreszcie po wielu tygodniach przygotowań nadszedł dzień przedstawienia - 21 stycznia na wspólnym opłatku w rzeszowskim Centrum Caritas. Występ ubogacili śpiewem i grą na bandurze Mirosława Kruk z Ukrainy i Siergiusz Staruchin z Mołdawii.

Zaproszonych gości, biskupa Edwarda Białogłowskiego, księży i pracowników Caritasu oraz wykładowców Polonusa młodzież zachwycała pięknym wschodnim akcentem, umiejętnościami wokalnymi i aktorskimi, znajomością polskiego języka i kultury.

Po jasełkach był wspólny opłatek, kolędowanie i rozmowy przy świątecznym stole oraz rozdanie prezentów, przygotowanych przez rzeszowski Caritas.

Foto: E. Wójcikiewicz

DOMINIKA
MIELNICKA
TOMASZ
HERMANIUK

KOBIECA STRONA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

„Bądź pewna w biznesie” – takie hasło towarzyszyło spotkaniu w ramach projektu „Biznes na Szpilkach”, które odbyło się 20 lutego w hotelu Hilton Garden Inn w Rzeszowie. Organizatorem wydarzenia był Samorząd Studentów Wydziału Ekonomii Uniwersytetu, Studenckie Forum Business Centre Club Region Rzeszów oraz Centrum Marketingu Produktów Spożywczych.

Projekt został stworzony specjalnie z myślą o kobietach (w tym również studentkach), które widzą swoją przyszłość w świecie biznesu, pragną się rozwijać, nabywać nowe umiejętności oraz czerpać inspirację od osób, które osiągnęły sukces. Podczas lutowego spotkania na temat „Jak działać pewnie w biznesie” (przeprowadzonego przez trenera biznesu dra **Tomasza Hermaniuka** z Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego) uczestniczki dowiedziały się między innymi, w jaki sposób systematycznie budować pewność siebie, jak ustalać i osiągać własne cele oraz jak dużą rolę odgrywa w działaniu właściwe nastawienie.

Gościem specjalnym wydarzenia była **Kinga Dudzińska** - naczelna dyrektor sprzedaży Mary Kay Cosmetics. Podzieliła się swoimi doświadczeniami z realizacji własnych celów zawodowych, udzielając przy tym wielu bardzo cennych wskazówek. Pani Kinga zachęcała studentki, aby nie bały się podejmować wyzwań i dążyły do realizacji marzeń oraz wykorzystywały możliwości. Doskonale wiadomo, że pewności kobie-

cie dodaje niewątpliwie również odpowiedni wygląd, dlatego w trakcie wystąpienia został zaprezentowany profesjonalny makijaż biznesowy.

Atrakcją wieczoru był pokaz mody biznesowej przygotowany przez rzeszowską kreatorkę mody, **Barbarę Olearkę**. Projektantka udzieliła paniom wielu cennych rad w kwestii odpowiedniego doboru kolorów oraz fasonów, w zależności od sytuacji biznesowej.

Gościem specjalnym spotkania była **Marta Półtorak** - prezes firmy Marma Polskie Folie. Przedstawieniem historii własnego sukcesu w biznesie niewątpliwie zainspirowała uczestniczki spotkania do „wzięcia swojej przyszłości we własne ręce”. Praca na etacie czy własny biznes - nieważne, co wybierze, ważne, żeby było to wykonywane z pasją - tak twierdzi pani Marta. Uczestniczki spotkania z pewnością głęboko do serca wzięły jeszcze jedną złotą myśl pani prezes – „Porażka to nie przeciwieństwo sukcesu, a jego element”.

Foto: A. Stasiewicz

Mateusz Wołochow odbiera wyróżnienie i nagrody od pracownika firmy IBM

SUKCES STUDENTA III ROKU MECHATRONIKI W KONKURSIE IBM

5 marca 2014 roku w Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach odbyło się uroczyste zakończenie zawodowych praktyk studenckich, organizowanych przez firmę IBM. W tej edycji praktyk uczestniczyło 177 studentów z polskich uniwersytetów i politechnik. W Uniwersytecie Rzeszowskim praktykę ukończyło sześciu studentów: **Piotr Maziarz**, **Krzysztof Gurak**, **Patryk Hus** (wszyscy z kierunku edukacja techniczno-informatyczna) oraz **Mateusz Wołochow**, **Robert Ozga** i **Krzysztof Rozpendowski** (mechatronika). Opiekunem praktyki z ramienia UR był dr **Robert Pękała** z Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego.

Praktyka rozpoczęła się na początku semestru zimowego, trwała do grudnia 2013 roku. Znacząca część

zajęć odbywała się w trybie wirtualnym, uczestnicy rozwiązywali zadania on-line z wybranej tematyki. Ważnym etapem edukacji było przygotowanie autorskich projektów informatycznych, które ukierunkowane były na rozwiązywanie pewnych problemów z różnych dziedzin. Istotnym warunkiem było to, aby w rozwiązaniu tychże problemów uwzględnić zastosowanie narzędzi i systemów informatycznych produkowanych przez IBM.

Spośród wielu przedstawionych prac, pracownicy firmy IBM wyróżnili 6 najciekawszych rozwiązań, wśród których na 4. miejscu znalazł się projekt studenta III roku mechatroniki Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UR **Mateusza Wołochowa**. Projekt ten dotyczy systemu informatycznego, pozwalającego na monitorowanie występowania i rozprzestrzeniania

Zdjęcie grupowe wyróżnionych studentów
wraz z opiekunami uczelnianymi

się chorób oraz rozwoju konkretnych wirusów i ich szczepów w skali globalnej. Wdrożenie tego systemu pozwoli między innymi na wcześniejsze reagowanie na tego typu zagrożenia globalne. Mateusz Wołochow w uznaniu za bardzo dobrze wykonane zadania oraz za

ciekawy projekt informatyczny otrzymał dyplom ukończenia praktyki z wyróżnieniem oraz nagrodę w postaci wysokiej jakości sprzętu elektronicznego, a także zaproszenie (od firmy IBM Polska) na konferencję naukową do Stanów Zjednoczonych.

KLAUDIA
TOBOŁA
WOJCIECH
SZPOJNAROWICZ

I POLSKO-UKRAIŃSKIE WARSZTATY HISTORYCZNE MAGISTRANTÓW I DOKTORANTÓW

W dniach 28-29 listopada 2013 roku grupa studentów z Instytutu Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego wzięła udział w I Polsko-Ukraińskich Warsztatach Historycznych Magistrantów i Doktorantów we Lwowie. Celem tej konferencji była wymiana doświad-

czeń naukowych oraz zapoznanie się przez rzeszowian ze zbiorami lwowskich archiwów i bibliotek, w kontekście przygotowywanych prac magisterskich i doktoranckich. Spotkanie to odbyło się z inicjatywy dra hab. prof. UR **Wacława Wierzbieńca**.

Pierwszego dnia w Sali Lustrzanej Uniwersytetu Lwowskiego odbyła się konferencja, przygotowana przez dwa uniwersytety – lwowski i rzeszowski. Udział w niej wzięli – oprócz grupy z Uniwersytetu Rzeszowskiego – pracownicy Narodowego Uniwersytetu Lwowskiego: doc. Roman Szust - dziekan Wydziału Historycznego, prof. Oleksij Suchy – kierownik Katedry Historii Nowoczesnej, prof. Bohdan Hud - dyrektor Instytutu Integracji Europejskiej oraz studenci i doktoranci lwowskiej uczelni. Studenci z obu uczelni przedstawiali tematykę i efekty swoich badań naukowych. Była to niepowtarzalna okazja do wymiany doświadczeń i poglądów, a także nawiązania licznych kontaktów, w celu kontynuowania współpracy na polu badawczym. Po konferencji rzeszowska grupa zwiedziła lwowskie muzeum uniwersyteckie. Szczególnie dla nas ciekawe okazały się zbiory dotyczące badań i pracy na-

ukowej lwowskich nauczycieli akademickich, a szczególnie historyków, z lat 1918–1939.

Kolejne godziny pobytu na lwowskim uniwersytecie spędziliśmy w Bibliotece Uniwersyteckiej, gdzie przewodnikiem był Wasyl Kmiot, dyrektor placówki. Był to niezwykle interesujący i wyczerpujący „spacer”. Poznaniu historii biblioteki pomogły plansze i obrazy zawieszane w holu. Studenci poznali też zgromadzone zbiory. Kulminacyjnym momentem był pokaz najcenniejszych oryginalnych starodruków z okresu Rzeczypospolitej Obojga Narodów. W tym samym czasie druga połowa naszej grupy zwiedzała Państwowe Archiwum Obwodu Lwowskiego, gdzie zapoznała się z funkcjonowaniem jednostki, zasadami korzystania ze zgromadzonych dokumentów oraz z zasobem archiwaliów. Okazało się to szczególnie ważne dla tych doktorantów i magistrantów, którzy tematami swoich prac uczynili Lwów lub ziemie byłego województwa lwowskiego.

Drugi dzień pobytu we Lwowie był również emocjonujący. W pierwszej części dnia zwiedzano Lwowską Narodową Naukową Bibliotekę Ukrainy im. W. Stefanyka. Zapoznanie się z funkcjonowaniem placówki, jak również zasobem bibliotecznym, okazało się bardzo interesujące oraz przydatne dla studentów i doktorantów. Druga część dnia upłynęła pod hasłem: „Lwów wieloreligijny”. Studenci mogli podziwiać trzy lwowskie katedry, a także zobaczyć zbiory Muzeum Historii Religii i posłuchać ciekawostek na temat zgromadzonych tam eksponatów. Ważnym punktem w programie pobytu we Lwowie była także wyprawa na cmentarz Janowski, gdzie pod zapomnianymi kwaterami Orłąt Lwowskich zapalono znicze.

Listopadowy wyjazd naukowy zakończył się zwiedzaniem Politechniki Lwowskiej, gdzie zwiedzanie rozpoczęto od przepięknej auli ozdobionej obrazami Jana Matejki, które symbolizowały rozwój nauki na przestrzeni dziejów.

Uroczystością kończącą warsztaty była kolacja szabatowa, podczas której studenci mogli na własne oczy przekonać się, w jaki sposób lwowscy Żydzi obchodzą współcześnie swoje święto – Chanukę.

Tak święto wspomina Paweł Kędziński z UR: *Po całodniowym zwiedzaniu Lwowa zasiedliśmy do chanuki. Pierwszy raz zetknąłem się z „żywą” kulturą żydowską. Pozytywnie zaskoczyła mnie atmosfera oraz otwartość naszych gospodarzy. W przeszłości Polska była krajem wielokulturowym, a poprzez to spotkanie mogłem poczuć klimat tamtej utraconej epoki.*

Foto: K. Kokoszka

Studenci i doktoranci z UR na cmentarzu Janowskim

JUSTYNA
DROŹDŹ

W KRYNICY NIE BRAKOWAŁO ZIMOWYCH ATRAKCJI

Zima, zima, zima pada, pada śnieg...” – z piosenką na ustach i nadzieją w sercach na odrobinę białego puchu wyruszyliśmy 3 stycznia do Krynicy Górskiej, na obóz narciarsko-turystyczny, organizowany przez Centrum Sportu i Rekreacji naszego Uniwersytetu. Zaplanowano pobyt w dniach 3-6 stycznia 2014 roku. Pomimo tego, że tegoroczna zima w zasadzie nie sprzyjała miłośnikom sportów zimowych w Polsce, wyjazd do Krynicy okazał się dobrą decyzją. W tej górskiej i uzdrowskiej miejscowości warunki narciarskie były dość dobre. Pod bacznym okiem instruktorów narciarstwa zjazdowego - mgra **Adama Maryniaka**, mgra **Romana Peliszki** i mgra **Jacka Krawczyka** - doskonalimy swoje umiejętności zjeżdżając ze stoków Jaworzyny i Bradowca. Wśród uczestników tego styczniowego wyjazdu były zarówno osoby początkujące, jak i zaawansowane w technikach jazdy. Ci pierwsi, dzięki zrozumieniu i pomocy instruktorów, poczynili znaczne postępy, a drudzy doskonalili swoją jazdę. Najmłodszy uczestnicy za swoje „superślizgi” otrzymali dyplomy i maskotki.

Podczas pobytu w Krynicy dla osób chętnych zorganizowano wyjście na lodowisko. Tutaj również instruktorzy udzielali wskazówek dotyczących techniki jazdy. Wybraliśmy się także na mecz hokeja na lodzie pomiędzy miejscową drużyną KTH Krynica i Ciarko Sanok.

W programie obozu przewidziano także spacer po urokliwej Krynicy i okolicznych trasach turystycznych, wejście na Górę Parkową i kolację z góralską kapelą w miejscowej gospodzie.

Ważnym wydarzeniem, szczególnie dla tych, którzy pierwszy raz uczestniczyli w akademickim wyjeździe było spotkanie integracyjne, w miłej atmosferze, przy akompaniamencie gitary i akordeonu.

Foto: T. Romaniuk

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
zaprasza na

e-kierm@sz antykwaryczny

wyprzedaż publikacji wydanych
w latach 1995–2005

Książki można nabywać wysyłkowo lub bezpośrednio w siedzibie Wydawnictwa UR
w godzinach 9–14, ul. prof. S. Pigionia 6, 35-310 Rzeszów
(budynek A-4, I piętro, pokój 112)

Ze szczegółową ofertą kiermaszową można się zapoznać na stronie:

<http://wydawnictwo.univ.rzeszow.pl>

ALEKSANDRA KIPER

ZIMĘ ZNALEŻLI NA SŁOWACJI

Niektórzy studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności żyją niemalże hermetycznie zamknięci w swoim małym świecie. Dzieje się tak m.in. dlatego, że jest im dużo trudniej niż pozostałym odnaleźć się w zagmatwanym środowisku akademickim. Aby to zmienić Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych systematycznie organizuje obozy szkoleniowo-integracyjne. Poprzez zajęcia warsztatowe, szkolenia oraz wspólną zabawę studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności poprawiają wzajemne relacje i przełamują występujące bariery. Nie bez znaczenia jest też wymiana doświadczeń na temat studiowania i porady udzielane przez starszych studentom pierwszych lat. Nie brakuje też zajęć ogólnorozwojowych. Podczas tegorocznego obozu (09-15.02.2014 r.) w okolicy słowackiego miasta Krompachy uczono jazdy na nartach i snowboardzie. Dla lubiących bezpieczniejsze zajęcia zorganizowano szkolenie z nordic walking. Wszyscy uczestnicy wyjazdu, bez względu na problemy ze zdrowiem, starali się jak najlepiej zaprezentować na stoku. Nikogo nie zniechęcały siniaki, otarcia i obolałe mięśnie. Po całodziennym wysiłku można było znaleźć ukojenie w saunie, jacuzzi lub w basenie na terenie ośrodka. Niektórzy doskona-

lili również swoje umiejętności pływackie. A wieczorem nie brakowało też wspólnej zabawy na dyskotekach oraz śpiewów przy ognisku. Organizatorów tegorocznego wyjazdu na Słowację cieszy także to, że liczne grono studentów odważyło się po raz pierwszy skorzystać z ofert Biura ds. Osób Niepełnosprawnych. Oznacza to, że pomoc trafia do coraz liczniejszej grupy, która wymaga systematycznego wsparcia.

Foto: M. Tor

POŻEGNANIA

- 6 MARCA 2014 R. Zginęła tragicznie w wypadku samochodowym BARBARA SOPAŁA studentka Wydziału Biologiczno-Rolniczego UR.
- 8 MARCA 2014 R. Zmarła DOMINIKA BAJ doktorantka Wydziału Filologicznego, kierunku językoznawstwo.
- 14 MARCA 2014 R. Zmarł w Warszawie prof. UR dr hab. JERZY CENTKOWSKI znany historyk, zajmujący się historiografią i dydaktyką historii, organizacją niemieckiego szkolnictwa powszechnego oraz systemami oświatowymi innych krajów europejskich. Od 1990 r. związany z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Rzeszowie, a od 2001 r. z Uniwersytetem Rzeszowskim. Nieprzerwanie pracował w Instytucie Historii, od 2005 r. kierował Zakładem Dydaktyki Historii.
- 23 MARCA 2014 R. Zmarła mgr BEATA JAREMA wykładowca języka łacińskiego, długoletni pracownik Uniwersyteckiego Centrum Nauki Języków Obcych.

ZA ROK BĘDZIE ZAKŁAD NAUK O CZŁOWIEKU

Uniwersytet Rzeszowski wkrótce wzbogaci się o nowy obiekt, który będzie służył przyszłym studentom medycyny w Rzeszowie. Zakład Nauk o Człowieku będzie gotowy w czerwcu przyszłego roku. Za kwotę 17,7 mln zł obiekt wybuduje „Skanska”.

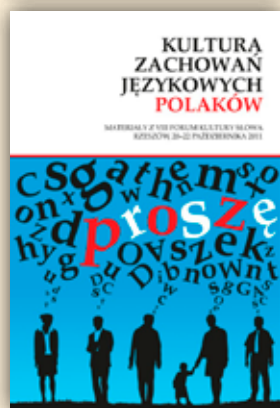
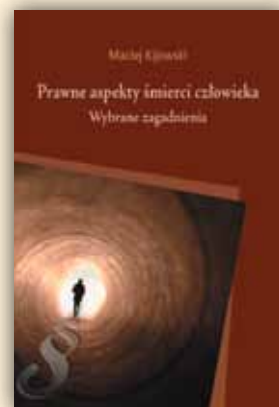
– Ta inwestycja to ważny krok na drodze do uruchomienia w Uniwersytecie Rzeszowskim kierunku lekarskiego – mówił dr hab. inż. prof. UR Czesław PUCHARSKI, prorektor ds. rozwoju uczelni. Baza jest bowiem bardzo ważnym warunkiem w staraniach o uzyskanie zgody na kształcenie przyszłych lekarzy.

Zakład Nauk o Człowieku powstanie na działce o powierzchni 0,65 ha u zbiegu ulicy Zenitowej i Leszka Czarnego, w okolicy Szpitala Wojewódzkiego nr 2. Jego kubatura wyniesie 14 tys. m³, a powierzchnia użytkowa ponad 2,3 tys. m².

Foto: J. Zakulec

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Wydawnictwo UNIwersytetu Rzeszowskiego

e-mail: wydaw@ur.edu.pl

<http://wydawnictwo.ur.edu.pl>